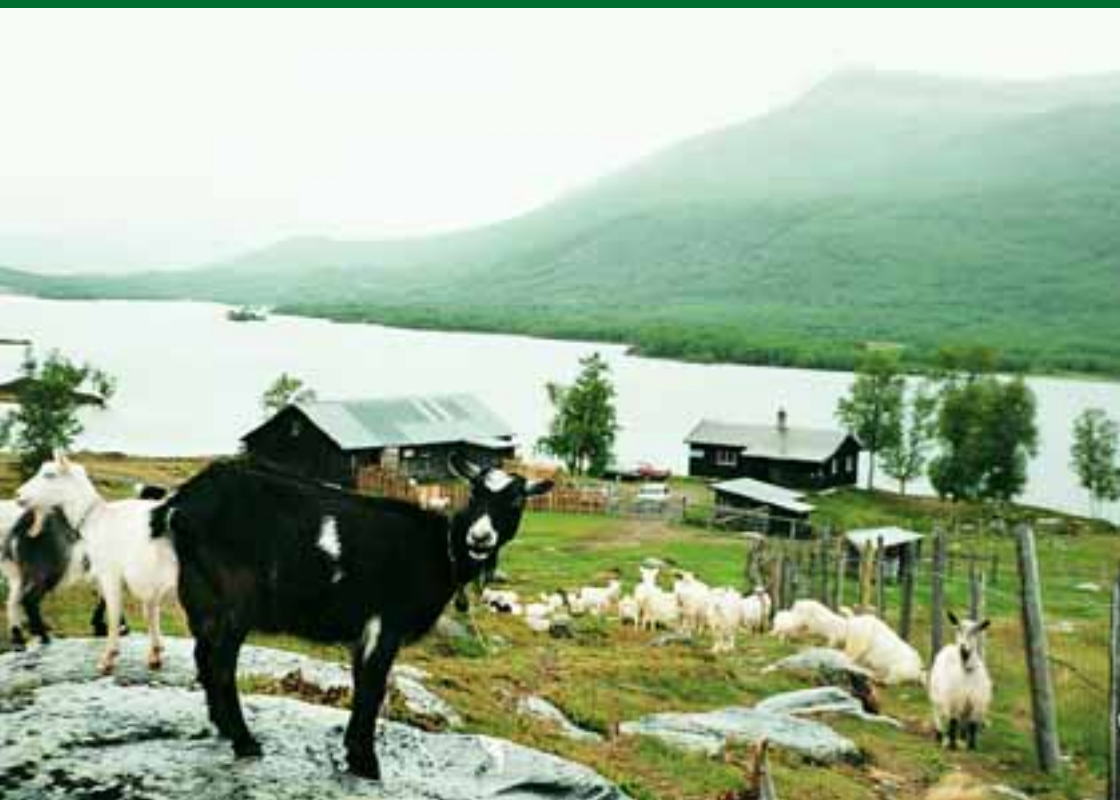

ÅRSMELDING 2001

«Vi nytter fornybare ressurser»

NORSK SAU- OG GEITALSLAG

PÅ LAG MED NATUREN

Året vi har lagt bak oss har vært en aktiv og innholdsrik periode. I denne sammenhengen er det imidlertid rom for bare å fare lett over noen få saksområder.

Jordbruksoppgjøret ble ikke det vi hadde håpet, inntektene i småfæneringa ligger fortsatt i nederste del blant produksjonsgrenene i jordbruket. Som de optimister vi er, har vi imidlertid tro på at kommende jordbruksoppgjør vil gi et nødvendig løft for småfæet, tross noen foruroligende signaler. Den nye politiske ledelsen i Landbruksdepartementet er orientert om våre synspunkter og de utfordringer næringa vår står overfor. I jordbruksoppgjøret får de en gylden mulighet til å vise i handling, og ikke bare i ord, at vår næring nå virkelig har behov for et skikkelig økonomisk løft.

Gjennom Medlemsservice A/S har Nsg i en årrekke vært engasjert i at våre medlemmer skulle kunne skaffe seg gjerdeutstyr på en god og rimelig måte. De siste åra har dette fungert ved at Medlemsservice har hatt en provisjon av omsetningen gjennom lagerholdere med leveranse fra Solør Treimpregnering. Denne ordninga ønsket ikke dette firmaet å videreføre, derfor er denne epoken over ved utgangen av 2001. Og godt er det, vil en del si.

På utmarkssektoren har det vært mange og viktige saker Nsg har arbeidet med. Av de største sakene kan nevnes «beiteforskrifta», revisjon av dyrevernloven og starten på arbeidet med ny rovviltmelding, som etter planen skal behandles i Stortinget våren 2004. For å styrke arbeidet med utmarkssaker, har styret vedtatt å øke staben med en halv stilling. I tillegg kommer inntil en halv stilling i forbindelse med ny rovviltmelding.

Nedgangen i antall geiteprodusenter er en stor utfordring for organisasjonen vår. Gjennom en spørreundersøkelse blant alle landets geitmelkprodusenter har vi forsøkt å kartlegge hvor mange som har tenkt å slutte og hva som i tilfelle er grunnen. Et sammendrag av undersøkelsen ble presentert i Sau og Geit 6/01. Synspunktene vi har fått inn i undersøkelsen, vil blant annet være med som grunnlag for en egen handlingsplan for geit 2001 – 2010. Blant andre «geitesaker» vi arbeidet med i meldingsåret kan nevnes oppstart av prosjektet «Friskere Geiter» som er et 6-årig bekjempelsesprogram for sykdommene CAE, byllesyke og paratuberkulose. Det ble for første gang avholdt landssamling for avlsutvalgene for geit hvor målsettingen var å heve interessen for avlsarbeidet på geit og øke deltakelsen i bukkeringer.

Småfeholderne i Norge må, tross store utfordringer, beholde optimisme og tro på framtida. Om vi tar løftene i lag, er det utrolig hva en kan makte. På vegne av styret takker jeg ansatte og tillitsvalgte på alle plan for stor og skapende innsats for Nsg og småfeholderne i 2001.

Odd E. Risan

NORSK SAU- OG GEITALSLAG

ÅRSMELDING 2001

INNHold

Lederen har ordet	2
I Strategi 2001 - 2002	
Vedtatt på Landsmøtet 23. og 24. mars	5
II Organisasjonsarbeidet	
1. Landsmøtet	8
2. Representantskapsmøter	15
a) Representantskapsmøtet 22. mars.....	15
b) Representantskapsmøtet 24.-26. oktober	15
3. Samarbeid med Kommuneforbundet	16
4. NSG Semin AS	16
5. Team Semin BA	19
6. Landbruk og Rovvilt.....	20
7. Sau og Geit	22
8. Sauens dag på Bogstad Gård	23
9. Medlemsservice A/S	24
10. Hjemmeside	25
11. Annet organisasjonsarbeid	25
12. Dyreomsorg	27
13. Saueklippeskolen	28
14. Bygdefolkets Studieforbund	30
15. Prosjekt lammeeksport	30
16. Lag og medlemstall	30
III Arbeidet i styret	
Sentrale saker gjennom året.....	34

IV	Utvalg	
	1. Landsrådet for saueavl	42
	Møter	42
	a) Plan for revisjon av saueavlen.....	42
	b) Landssamling for avlsutvalg 16.–17. mars 2001	42
	c) Avlsarbeid på pelssau	42
	d) Embryoimport av islandsk spæl.....	43
	e) NSG Semin AS og seminastasjoner på Vestlandet	43
	f) Godkjenning av sauseraser.....	43
	Avlsarbeidet.....	43
	PC-kåring	43
	Tilslutning	44
	Utregning av indekser	44
	Utviklingsarbeid.....	44
	Utbetaling av tilskudd til væreringene 2001	45
	Finansiering av avlsarbeidet på sau.....	45
	2. Landsrådet for geiteavl.....	45
	Møter	45
	a) Tilskudd til bukkeringene.....	45
	b) Seminbukker 2001	45
	c) Indeksberegninger i 2001	45
	d) Avlsstatuetten for bukker 2001	47
	e) Landssamling av Avlsutvalg for geit.....	47
	f) Seminprosjekt på geit i Troms.....	47
	g) Framtidig seminastasjon for bukk	47
	3. Organisert beitebruk.....	48
	4. Gjeterhundarbeidet	56
	5. Prosjektnemnda for geit	57
	6. Utmarksnemnda	60
	7. Kompetansenettverk for fôr og føring.....	60
	8. Nettverk for nyskaping og koordinering i geithaldet	61
	9. Genressursutvalget for husdyr.....	61
	10. Rådet for ullomsetning.....	61
V	Sentraladministrasjonen	62
VI	Tillitsvalgte	65
VII	Styrets melding	69
VIII	Årsregnskapet	70
	Revisjonsmelding.....	77
IX	Andre opplysninger og statistikker	78
X	Annonser	86

I STRATEGI 2001 - 2002

Hovudstrategi:

Vi skal i samsvar med § 1 i lovene arbeide for:

- *eit rasjonelt og lønsamt saue- og geitehald,*
- *samarbeid i produksjon og omsetnad,*
- *større bruk av norske småfeprodukt,*
- *å fremje småfehaldet i samsvar med naturvilkår og marknadstilhøve.*

1. ØKONOMI OG MARKNAD

Nsg har som overordna mål og skape ein økonomi for småfehaldet, minst på gjennomsnitt med dei andre produksjonane i landbruket. I den nasjonale marknaden har Nsg mål om å halde og auke marknadsandelane for småfeprodukt.

Korleis:

- Samarbeid med NB og NBS
- God kontakt med politikarar/ byråkrati
- Samarbeid med Norsk Kjøtt og TINE Norske Meierier og andre som driv med foredling/omsetning.
- Arbeide for å balansere marknaden.
- Leverer ei kvalitetssikra vare som marknaden vil ha, dvs. stille krav til oss sjølve.

2. PRODUKSJONSVILKÅR

Nsg vil arbeide for å forvalte naturen gjennom ein bærekraftig bruk der utmarka er den viktigaste produksjonsfaktoren.

Korleis:

- Trygge retten til bruk av utmarksareala minst på 1995-nivå.
- Arbeide for trygge tilhøve for menneske og dyr og etablere ein rovdyrpolitikk som set menneske og husdyr, reinsdyr m.fl. i sentrum.
- Samarbeide med NB og NBS m.fl. om rovviltforvaltning.
- Legge til rette for bruk og opplæring av gjetarhund.
- Arbeide for forståing og verdsetjing av følgjeverdi av småfeproduksjonane.
- Arbeide for god dyrevelferd og eit etisk høgverdig dyrehald.
- Arbeide for god dyrehelse.

3. FAGLEGE UTFORDRINGAR

Nsg har som mål å utvikle og kvalitetssikre produkta gjennom avlsarbeid og krav til eigne produkt.

Korleis:

- Seminsatsing.
- Arbeide for eigna avlsmetodar.
- Avgrense sjukdom.
- Betre sauekontrollen.
- Fleire med i saue- og geitekontrollen.
- Fleire med i KSL.
- Skape sosiale og fagleg trivelege tilhøve i produsentmiljøa.
- Betre avløyvarsordninga, fleire refusjonar gjennom året.
- Framstå med positivt forteikn overfor andre grupper.
- Forskning, eventuelt i samarbeid med andre.

4. EIGEN ORGANISASJON

Nsg må utvikle seg gjennom klare mål og arbeide for næring og bygdeverdiar. Då vil vi kunne møte utfordringar i forkant og i samarbeid med andre.

Korleis:

- Setje informasjonsarbeidet innad og utad i system.
- Utvikle eigen organisasjon i alle ledd.
- Skulering av tillitsvalde.
- Samordne kurs og opplæring.
- Effektivisere og målrette arbeidet i det sentrale sekretariatet.
- Arbeide for gode og rasjonelle sekretariatsløyisingar på fylkesplan.
- Bruke Sau og Geit som kontaktskapande og informerande organ til medlemmer og andre.
- Etablere tilbod om juridiske tenester på fylkesplan.

5. POLITIKARKONTAKT, ALLIANSEBYGGING

Nsg har som mål å få politikarar og andre til å forstå verdien av eit sterkt småfehald.

Korleis:

- Klargjere samfunnsmessig nytte av sterkt småfehald.
- Formalisere alliansebygging.
- Dele arbeidsoppgåvene på lokal-, fylkes- og landsplan.

Nsg har som mål å få politikere og andre til å forstå verdien av et sterkt småfehold. Her fra et møte i desember 2001 der styreleder i Nsg, Odd E. Risan, målbærer næringsas synspunkter for ledelsen i Landbruksdepartementet representert ved statsråd Lars Sponheim, statssekretær Leif Helge Kongshaug og departementsråd Per Harald Grue.

6. INFORMASJON

Nsg skal vere dagsaktuell, haldningsskapande og basere seg på nært samarbeid med media og beslutningstakarar.

Vidare skal Nsg skaffe basiskunnskapar til alle nivå i eigen organisasjon.

Korleis:

- Ha nær tillitsskapande personleg kontakt med media gjennom e-post, heimeside o.l.
- Opne organisasjonen.
- Samarbeide med andre.
- Lage presentasjonsmateriell om Nsg og vere god på å omsetje tips frå lokallag og fylkeslag til aktiv handling.
- Dagsaktuell oppdatering av informasjon til tillitsapparatet.
- Bruke medlemsbladet Sau og Geit til kontaktskapande og informerande organ til medlemmer og andre.

II ORGANISASJONSARBEID

1. LANDSMØTET

Landsmøtet i Nsg ble holdt på Solstrand Fjord Hotel, Os i Hordaland 23.-24. mars. Dette var det første *Landsmøtet* i Nsg etter at det ble vedtatt å gå over fra årsmøte hvert år til landsmøte annethvert år.

Foruten lovfestede landsmøtesaker ble det lagt mye arbeid i revisjon av lagslovene og det ble gjennomført gruppearbeid med vekt på saker som er viktige i forbindelse med rullering av organisasjonens strategiplan for 2001-2002. Statssekretær Sveinung Valle i Landbruksdepartementet holdt foredrag om «Veien framover for norsk landbruk og for småfeholdet spesielt.»

Ved valgene ble Odd E. Risan, Oppdal gjenvalgt som styreleder og Sigurd Krekke, Fåvang ble valgt som ny nestleder. Vivi Lindholm, Nannestad ble valgt til ny ordfører i representantskapet. Tidligere nestleder i styret, Per Ivar Laumann, Tysfjord, ble valgt til ny varaordfører.

Fra gruppearbeidet på Landsmøtet 2001. Slik aktivitet er faglig utfordrende samtidig med at det kan bidra til å skape gode relasjoner mellom utsendingene fra de ulike fylker. Her har utvilsomt gruppa funnet den rette tonen. F.v.: Kjell Gunnar Tveråen, Hedmark, Ståle Mordal, Møre og Romsdal, Erling Offerdal, Sogn og Fjordane, Reidar M. Sørli, Buskerud, Jakob Gjerde, Hordaland/Rogaland, Olaug Vikingstad, Rogaland og Gunnar Nils Granlund, Nordland.

Stor møteaktivitet

Som vanlig er i organisasjonen vår, ble det også denne gangen avholdt en lang rekke møter i tilknytning til selve landsmøtet som ble holdt 23.-24. mars. Det startet med styremøte 21. mars. Dagen etter var representantskapet samlet til møte og parallelt med dette ble det avholdt møter i utmarksnemnda og prosjektnemnda for geit. Om kvelden samme dag ble det holdt 3 parallelle åpne fagmøter. Temaene på disse var: «Gjennomgang av aktuelle saker med hovedvekt på rovvilt. Koordinering av arbeidet i fylkene». «Revisjon av saueavlens status og utfordringer». «CAE i den norske geitepopulasjonen. Bakgrunn, omfang og veien videre sett fra nærings side».

Den store møteaktiviteten skyldes selvsagt at en ønsker å få mest mulig ut av det hele når så mange av lagets sentrale personer er samlet. Dermed sparer en totalt sett både tid og penger i forhold til det arbeidet organisasjonen ønsker å få utført.

Styrelederens tale

Odd E. Risan hadde valgt «Framtida er vår» som tittel på sin landsmøtetale. Han tegnet på mange måter et optimistisk bilde av framtidssiktene for næringa. I forhold til de mange kriser og sjukdomsproblemer som rir EU-landbruket sa styrelederen følgende: - EU- politikerne er nå i ferd med å få øynene opp for at den ensidige satsingen på kvantitet på bekostning av kvalitet og nasjonal balanse i produksjon, har vært en feil politikk. Dette vil forhåpentligvis endre landbrukspolitikken i EU i en mer miljøriktig retning.

Det er i denne sammenheng småfeholdernes holdninger til husdyrhold og matproduksjon får sin renessanse. Det er nå vårt fremste fortrinn – produksjon av mat basert på lokale fornybare grasressurser, kommer til sin rett og bør bli verdsatt. Det kan i den sammenheng nevnes at i en nylig utført spørreundersøkelse angående nordmenns syn på de forskjellige dyreslag, er småfeholdet det dyreholdet i Norge som har størst legitimitet. Hele 85 % av befolkningen har tillit til det vi driver med.

Vi skal ikke hovere over andres tragedier og feilslått politikk, men vi skal fortsette å argumentere for vårt syn og våre holdninger. Vi har tidligere trodd at vi var på rett vei, noe vi nå har fått en bekreftelse på. Dette må få konsekvenser allerede ved de kommende jordbruksforhandlinger.

Når jeg reiser rundt om i landet får jeg et bestemt inntrykk av kampvilje og framtidstru over alt. Og jeg tenker ofte på hvordan forholdene for småfeet og norske småfeholdere hadde vært dersom Norsk sau- og geitalslag og dets forkjempere på alle plan ikke hadde tatt ansvar. Vi skal hver på vår plass ha mot og kraft til å stå på framover. Vi har også et ansvar for å bry oss om hverandre og være på vakt for signaler hos våre yrkesbrødre. Vi må trå til når det trengs. Vi må samarbeide og hjelpe hverandre mer og peke på de positive sidene ved yrket og livsformen. På den måten kan vi vise oss selv og de unge de positive sidene ved næringa. Jeg uttrykker håp og berettiget tru på at småfenæringa vil eie framtida i lag med andre, sa Odd E. Risan.

For øvrig gikk han gjennom de mange oppgavene organisasjonen har arbeidet med i henhold til strategiplanen for 1999-2000. Prioriterte hovedområder i forhold til denne planen har vært økonomi og marked, produksjonsvilkår, politikerkontakt, faglige utfordringer, egen organisasjon og informasjon. Risan utdypet dette med å gå nærmere inn på Nsg sin uttale til faglaga i forbindelse med årets jordbruksavtale. Andre saker som styrelederen la særlig vekt på var markedssituasjonen for sau- og lam, dyrevelferd og dyreomsorg, seminsatsinga, revisjon av saueavlen, sauekontrollen, klipping - verdiskaping og dyrehelse, utfordringene i geiteholdet, press på utmarka og matvaresikkerhet og dyrehelse.

Medlemskap i representantskapet i Norges Bondelag

I samsvar med styrets innstilling bifalt landsmøtet enstemmig å takke nei til invitasjonen om å søke medlemskap i representantskapet i Norges Bondelag. Begrunnelsen for dette er at en ser det som viktig å holde Nsg samlet, og en mener det er viktigere å kunne arbeide likeverdig overfor begge faglaga gjennom alle ledd i organisasjonen.

Kontingent for år 2002

Styrets forslag om at kontingenten for år 2002 skal være 550 kr for hovedmedlem og 200 kr for husstandsmedlem ble vedtatt. I tillegg ble det vedtatt at det til landsmøtet i 2003 skal legges fram et forslag om gradert kontingent etter besetningsstørrelse hos det enkelte hovedmedlem.

Revisjon av lagslovene

Generalsekretæren orienterte om forarbeidet til revisjon av lovverket. Sjøl om det bare har gått 2 år siden forrige revisjon, hadde styret funnet grunnlag for å ta en ny runde på lovverket fram mot dette landsmøtet. Utgangspunktet for dette var at ved forrige revisjon ble ikke normalvedtektene for fylkes- og lokallag gjennomgått. Det var derfor behov for å få sam-

kjørt disse med gjeldende lover for landslaget. I prosessen med revisjonsarbeidet innså en også at det var grunnlag for en gjennomgang av lovverket for landslaget. Dette medførte at det framlagte forslaget til landsmøtet langt på veg var et nytt lovverk - ikke et revidert lovverk. Utkastet til nye lover var ute på høring tidligere på året. I den forbindelse ble det også gitt åpning for at lokallaga kunne uttale seg. Men i likhet med arbeidet med mange saker blir tida ofte knapp, og dette ble det da også gitt uttrykk for i landsmøtet. Mange hadde ønsket mer tid til gjennomgang av en så omfattende sak. Likevel var det enstemmighet blant landsmøtedelegatene om at en ønsket å slutføre arbeidet med saken i forbindelse med møtet.

Det vil føre for langt i denne omgang å gå detaljert inn på endringer i forhold til tidligere lover og endringsforslag som kom opp i møtet til styrets framlagte forslag. Vi nøyer oss med å peke på noen viktige endringer og viser ellers til fullstendig opptrykk av nytt lovverk.

Ikke navneendring

Framlegget fra styret la opp til at organisasjonens navn skulle endres fra Norsk sau- og geitagslag til Norsk Sau og Geit. Dette framlegget oppnådde ikke 2/3 flertall. Av 71 stemmeberettigede var 40 for endring, 30 i mot og en stemme var blank.

Utvidelse av styret fra 5 til 7 medlemmer

Styret fikk gjennomslag for å øke representasjonen i styret fra 5 til 7. Begrunnelsen for dette er at laget nå har så mange aktiviteter i gang at en trenger flere til å ivareta dette i styret. Det er også et ønske om mer representasjon i forbindelse med møter i fylkes- og regionsammenheng. Da trenger en flere folk til å ta hand om disse oppgavene.

Styrking av representantskapet

I forhold til styrets framlegg ble det gjort endringer som styrket representantskapets stilling i organisasjonen. Det ble enstemmig vedtatt at representantskapet er et overordnet organ for styret og rådgivende for landsmøtet. Det ble også enstemmig vedtatt at styret er ansvarlig overfor representantskap og landsmøte i sin virksomhet og forvaltning av Nsg sin eiendom.

Økt representasjon av geiteholdere i representantskapet

Etter de nye lovene skal landsmøtet velge 3 geiteholdere som direkte valgte medlemmer i representantskapet. Tidligere var det 2 direkte valgte medlemmer.

Arbeidsutvalget i styret

Etter de nye lovene skal arbeidsutvalget bestå av styreleder, nestleder og en av styremedlemmene. Generalsekretæren er sekretær for utvalget. Tidligere bestod utvalget av styreleder, nestleder og generalsekretæren.

Valg

De nye lagslovene tok til å gjelde fra de var vedtatt i landsmøtet. Det medførte at valget ble gjennomført i samsvar med dette. Men her hadde valgkomiteen med Stine Hagstrøm gjort godt forarbeid, og valget ble gjennomført stort sett i samsvar med nemndas forslag og med nær enstemmighet for alle de sentrale tillitsvalgte. Ordfører Knut Skaar, nestleder Per Ivar Laumann og styremedlem Inger Johanne Tafjord hadde frasa seg gjenvalg.

Det nye styret fikk følgende sammensetning etter valgene:

Styreleder Odd E. Risan, Oppdal. Nestleder Sigurd Krekke, Fåvang. Krekke er nyvalgt som nestleder, men har to år bak seg som styremedlem. Styremedlemmer er Åge Lohn, Folldal (gjenvalg), Ove Ommundsen, Hjelmeland (ny), Magnhild Nymo, Gibostad (ny), Erik Fløystad, Arendal (ny) og Erling Offerdal, Årdalstangen (ny). Varamedlemmer til styret er etter tur: Mette Karlgård, Vuku, Olav Gunnar Hjelmeland, Dimmelsvik og Gerd Inger Saltnes, Storslett.

Vivi Lindholm, Nannestad ble valgt til ny ordfører og Per Ivar Laumann, Tysfjord til varaordfører. De 3 geiteholderne som er direkte valgt til representantskapet er Pascale Baudonnel, Undredal, Widar Marvik, Storslett og Ingrid Arneng, Heggnes.

Uttalelser fra landsmøtet

Fra landsmøtet ble det utarbeidet 2 uttalelser.

Til den norske regjering ble det sendt en uttalelse om dyrehelse og matvaretrygghet sett i lys av utbrudd av ulike alvorlige dyresjukdommer i Europa, mens uttalelse i forkant av jordbruksforhandlingene ble sendt landbruksdepartementet og faglagene. Uttalelsene er gjengitt på side 13 og 14.

Dette profileringsmerket ble utsendt til alle medlemmer som vedlegg til Sau og Geit 5/01.

NORSK SAU- OG GEITALSLAG

Foretaksregisteret:
970 134 808 MVA

Det Kongelige Landbruksdepartement
Norges Bondelag
Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Landsmøtet i Os, 24. mars 2001

Jordbruksforhandlingane 2001

Landsmøtet i Norsk sau- og geitagslag, 23. og 24. mars 2001, er svært uroa over den negative økonomiske utvikling i norsk matproduksjon.

Landsmøtet forventar at regjeringa ved årets jordbruksforhandlingar kjem fram til ei minneleg løysing og at landbruket får sin rettmessige del av norsk velferdsutvikling

Brotet i jordbruksforhandlingane i 2000 gjekk spesielt utover småfehaldarane og småskala-landbruket. Det må gjevast inntektsutvikling for alle produksjonar og bruksstorleikar. For småfehaldet sin del vil vi peike på økonomi, høve til fritid og nyinvesteringar som avgjerande for å kunne rekruttere ungdom til næringa.

Geita er i ein trua fase og det må meir enn utgreiingar og verdiskapingsprogram til for å snu denne utviklinga. Landsmøtet viser til konkrete innspel frå Norsk sau- og geitagslag når jordbruksavtalen 2001 skal sluttforast.

Med helsing
Norsk sau- og geitagslag

Odd E. Risan -s-
leiar

Svein Brautaset
Svein Brautaset
generalsekretær

Til den norske regjering

Landsmøtet i Os, 24. mars 2001

Dyrehelse og matvaretryggleik

Landsmøtet i Norsk sau- og geitagslag, 23. og 24. mars 2001 ser med stor uro på utbreiinga av farlege dyresjukdomar på det europeiske kontinent. Sjukdomen munn- og klauvsjuka, kugalskap og andre, truar dyrehelsa og trygg matproduksjon.

Norsk landbruk har eit stort fortrinn med den miljøvennlege produksjonen på små einingar med god dyre- og plantehelse. Dette gir trygg mat for den norske forbrukar.

Landsmøtet vil be regjeringa om å halde stengte grenser for import av levande dyr og andre smittevegar så lenge sjukdomane brer seg.

Sjukdomen munn- og klauvsjuka må nedkjempast og kontroll må gjenvinnast før importstopp av matvarer med smittepress og andre førebyggjande tiltak vert oppheva. Landsmøtet ber også om at regjeringa på ny vurderer å innføre permanent importforbod av levande dyr. Import av avlsmateriale kan gjerast på langt tryggare måte framover. Det vil gi tryggare dyrehelse og sikrere matvaretryggleik.

Regjeringa må prioritere dyrehelse og folkehelse framfor å gi etter for politisk press og uttidig argumentasjon frå nabolanda.

Landsmøtet i Norsk sau- og geitagslag set sin lit til at regjeringa føl fagleg råd frå veterinær- og helsemyndigheitene framfor politisk taktikk og press frå utlandet.

Med helsing
Norsk sau- og geitagslag

Odd E. Risan -s-
leiar

Svein Brautaset
Svein Brautaset
generalsekretær

2. REPRESENTANTSKAPSMØTER

Det ble avholdt 2 representantskapsmøter i 2001, ett i forkant av landsmøtet i mars og ett i oktober.

a) Representantskapsmøtet 22. mars

Dette representantskapsmøtet var lagt til Solstrand Fjord Hotel i Os i forbindelse med landsmøtet. Møtet var i sin helhet viet forberedelsene til landsmøtet.

b) Representantskapsmøtet 24. – 26. oktober

Det ble forsøkt en ny vri på representantskapsmøtet denne gangen da dette ble avviklet på Kiel-ferga, noe som ikke minst ga en trivelig sosial ramme rundt møtet.

I motsetning til representantskapsmøtet på våren var dette et møte som hovedsakelig var viet faglige tema.

Det var lagt opp til 3 hovedtema - markedsituasjon og utfordringer, geiteholdet framover og studiearbeidet.

Viseadministrerende direktør Trygve Brandrud fra Norsk Kjøtt innledet i forbindelse med **markedsituasjon og utfordringer**. Brandrud la vekt på vanskene med å drive markedsføring når produsentene til tider ikke klarer å etterkomme etterspørselen og markedet er forholdsvis labilt på grunn av sjukdomsutbrudd. Når det gjelder kjekjøtt utfordret han produsentene til å komme mer på banen med å tilpasse produksjonen til marked, og selv ta større del i markedsføringen. Det var nok flere i forsamlingen som hadde forventet en mer konkret holdning fra Norsk Kjøtt til nisjeprodukter både på sau og geit enn det Brandrud la for dagen.

Geita ble satt i fokus på dette representantskapsmøtet. Representantskapsmedlem Ingrid Arneng holdt et spennende og engasjerende innlegg om hvordan hun og mannen Harald Lund driver sitt geitmelkbruk i Valdres, med satsing på stølsbesøk og spekepølseproduksjon.

Etter en gjennomgang av spørreundersøkelsen Nsg hadde ute blant geitmelk-leverandørene tidligere på høsten, var det lagt opp til gruppearbeid på hva som kan gjøres på ulike nivå i organisasjonen for å holde produsenttallet oppe framover. Dette gruppearbeidet skapte tydelig engasjement både blant de som har geit og sau.

Studieinspektør Aud Barsnes fra Bygdefolkets Studieforbund deltok på turen og hadde en orientering om studieorganisasjonen og hvordan Nsg kan utnytte medlemskapet på ulike ledd.

Forberedelser til ny rovviltmelding blir et viktig arbeide i nærmeste framtid. Styreleder Odd E. Risan orienterte representantskapet om bakgrunn for dette og videre framdrift i Nsg's organer.

Fylkesvis beredskap i krisesituasjoner har det vært jobbet med i 2001. En foreløpig innstilling fra arbeidsgruppa ble lagt fram av Vivi Lindholm/Lars Erik Wallin. Høstens representantskapsmøte ble avsluttet med et kåseri av nyvalgt styremedlem Erik Fløystad, som fokuserte på viktigheten av å sette organisasjonen i fokus og dra lasset sammen. Sammenlignet med de fleste organisasjoner er Nsg «liten men kjapp» og det ønsker vi å være i framtiden.

3. SAMARBEID MED KOMMUNEFORBUNDET

Rammeavtalen med Norsk Kommuneforbund som ble inngått på slutten av 2000 initierte samarbeid i samfunns-/næringspolitiske spørsmål og på organisasjonssiden. Dette samarbeidet har i 2001 konkret resultert i planlegging av organisasjons-/motivasjonskurs for fylkestyrene.

4. NSG SEMIN AS

Semin på sau 2000

Ut fra innkomne rapporter ble det inseminert om lag 25 000 søyer sesongen 2000. Sammenlignet med 1999 var det en økning på ca. 20%. Det ble produsert fersk sæd ved NSG Lyngsalpene avlsstasjon (Lyngen), NSG Hordaland avlsstasjon (Blindheim) og NSG Rogaland avlsstasjon (Særheim). Det var i tillegg første sesongen for Staur seminastasjon. På Staur ble det produsert både frossen og fersk sæd.

Som det går frem av *tabell 1* ga inseminasjon med frossensæd et godt resultat på 67,6% tilslag. Dette er en liten nedgang på antall drektige søyer sammenlignet med året før, men fortsatt ca. 10% høyere enn tidligere år. Den totale tilslagsprosenten for fersksæd var på 68,3%. Dette er en klar forbedring i forhold til 1999 da tilslaget var 61,6%.

Det ble satt inn 52 værer fra store deler av landet på Staur i 2000. Dessverre var det til tider store problemer med å levere ønsket antall doser med frossensæd på grunn av innkjøringsproblemer og at brukerne først og fremst ønsket sæd fra de 5-6 beste værene.

I samarbeid med Norsk landbruksmuseum ble det satt inn værer av de bevaringsverdige rasene gammel spæl og grå trønder. I tillegg til disse ble det produsert frossen sæd fra rasene suffolk, reinrasa dala, svartfjes, reinrasa rygja, bleset og Fuglestadbrokete sau.

Fersksæd ble distribuert til flere fylker enn tidligere, og fra Staur ble det sendt ut fersksæd til bl.a. Hedmark, Oppland, Vestfold, Telemark, Sør-Trøndelag og texelsæd til Rogaland.

Tabell 1. Omfang og resultat for alle inseminasjonene med de ulike sædtypene, inseminørene og stasjonene i 2000

TYPE SÆD	Antall søyer	Tilslags %
Frossen	10 044	67,6
Fersk	14 919	68,3

TYPE INSEMINØR	Antall søyer frossen	Antall søyer fersk	Tilslags % frossen	Tilslags % fersk
Veterinær	587	320	67,5	78,1
Tekniker	993	246	63,0	65,9
Eierinseminør	8 464	14 353	68,2	68,1

STASJON	Antall søyer	Tilslags %
Staur	12 488	68,9
Geno Særheim	7 231	65,9
Nsg Hordaland	2 842	61,7
Nsg Lyngsalpene	2 402	77,4

Tabell 2. Omfanget og resultatet for de ulike rasene

RASE	Antall søyer	Tilslags %
Norsk kvit sau	20 197	68,1
Spælsau	2 988	69,7
Sjeviot	299	65,6
Pelssau	349	56,5
Andre*	1 130	66,1

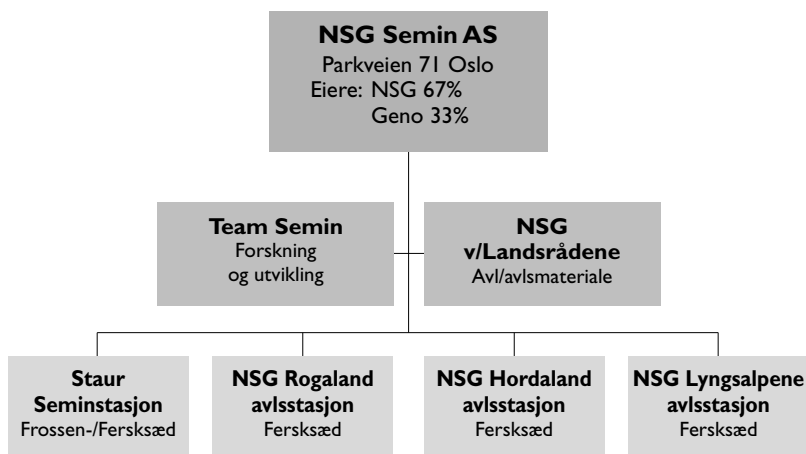
*For andre raser er ikke tallene helt nøyaktige

Det ble utdannet om lag 250 nye eierinseminører i 2000 og det var godkjent rundt 460 naboinseminører totalt.

Semin på sau 2001

Seminopplegget ble organisert og styrt av Landsrådet for saueavl fram til 2000. I 2001 ble NSG Semin AS etablert. Selskapet er eid av Norsk sau- og geitalslag (67%) og Geno (33%) og skal tilby semintjenester, kurs og rådgiving til småfeprodusenter i Norge. Avlsarbeidet organiseres fortsatt av Norsk sau- og geitalslag v/ Landsrådet for saueavl. Landsrådet plukker ut aktuelle seminværer som kjøpes inn av NSG Semin AS som står for markedsføring, produksjon, salg og distribusjon. Det leies tjenester og

utstyr fra Geno til sædproduksjon på seminestasjonene på Staur og Særheim. På Blindheim og i Lyngen er det inngått avtaler med lokale samarbeidspartnere.

Forskning og utvikling gjennomføres av Team Semin BA på Veterinærhøgskolen gjennom Småfeseminprosjektet. Dette prosjektet skal vare fram til 2003, men det tas sikte på å etablere en permanent forskning på dette området.

I sesongen 2001 fikk vi ryddet bort en del av de «barnesjukdommer» som vi slet med på Staur i 2000. Vi klarte å dekke etterspørselen mye bedre i år, men fortsatt er det en del som ikke fikk sæd fra ønskede værer på grunn av stor etterspørsel etter noen få. Stort sett har vi fått bra tilbakemeldinger på seminopplegget i 2001.

På de andre fersksædstasjonene har vi fått gode tilbakemeldinger på produksjon og drektighetsresultater. Det er fortsatt en del tiltak som kan gjennomføres for å forbedre resultatene, men vi er inne i et godt spor.

Salget i 2001 økte med ca. 35%. Totalt har vi sendt ut ca. 38.000 doser (tab 3). I 2000 var det en overvekt av fersksæd, men i 2001 ble det sendt ut mer frossen enn fersk sæd.

Tabell 3. Antall utsendte sæddoser i 2000 og 2001

	2000*	2001
Frossensæd (Staur)	10.000	20.000
Fersksæd (Særheim, Blindheim, Lyngen og Staur)	15.000	18.000
Sum	25.000	38.000

* 2000-tallene er basert på innsendte rapportskjemaer. I flg. Nsg ble det sendt ut ca. 28.000 doser i 2000.

I 2001 var det totalt 112 værer i produksjon av NKS, Spæl, Sjeviot, Pelssau, Texel, Suffolk, Brun sau, Gammal spæl, reinrasa Rygja og Grå Trønder på Staur. På Særheim var det 22 eliteværer og 40 prøveværer i produksjon. På Blindheim var det 16 eliteværer og 27 prøveværer i produksjon. I Lyngen var det 5 eliteværer i produksjon. På fersksædstasjonene, Særheim, Blindheim og Lyngen var det sædproduksjon av værer fra rasene NKS og Spæl.

I 2001 ble det utdannet 185 nye eierinseminører. Totalt sett er det utdannet ca. 1.100 eierinseminører i landet. Om lag halvparten av disse er også godkjent som naboinseminører.

5. TEAM SEMIN BA

Følgjande selskap er eigarar av Team Semin BA:

- GENO (30%)
- Norsvin (30%)
- Aqua Gen (20%)
- Norges Pelsdyrslag (10%)
- Norsk sau- og geitalslag (10%)

Kristina Landsverk har vore dagleg leiar fram til 1. september, då ho gjekk over i ny stilling som utviklingssjef i Aqua Gen AS. Ny dagleg leiar er Heiko Paulenz, som tidlegare var seniorforskar i selskapet.

Ved sida av dagleg leiar er det tilsett fleire stipendiatar.

Dei viktigaste arbeidsoppgåvene for selskapet:

- Utvikling og forbetring av metodar innan småfesemin.
- Utvikling av nye og forbetra metodar for evaluering og konservering av sæd frå strofe, gris og rev.
- Betre metodar for evaluering av frysing av mjølke frå laksefisk.

Team Semin mottar ekstern finansiering frå Norges Forskningsråd og Forskningsmidlar over Jordbruksavtalen.

Styreformann i Team Semin er utviklingssjef i GENO, Arne Ola Refsdal. Ellers har styret følgjande medlemmer: Avl- og seminsjef i Norsvin, Olav Eik Nes, utviklingssjef i Aqua Gen, Kristina Landsverk, seksjonssjef i NPA, Hans Åge Kulbotten og generalsekretær i Nsg, Svein Brautaset (Lars Erik Wallin har møtt for Brautaset i delar av året).

6. PROSJEKT LANDBRUK & ROVVILT

Prosjekt Landbruk & Rovvilt er eit samarbeid mellom Norges Bondelag (NB), Norsk Bonde- og Småbrukarlag (NBS) og Norsk sau- og geitalslag (Nsg). Organisasjonane legg vekt på å koordinere kreftane som arbeider for beitebruk, få fram konsekvensane av dagens rovviltforvaltning for beiting i utmark, husdyrhaldet og distrikta, samt søke løysingar på problema. Tiltaksfondet for småfe, fjørfe m.m. finansierer hovuddelen av prosjektet i tre år frå januar 2000. Budsjettamma for år 2001 var på 545.000 kr.

Mål

Prosjektet skal styrke landbrukets arbeid for å ivareta beitebruk i utmark i forhold til forvaltning av bjørn, gaupe, jerv, ulv og ørn i Noreg. Dette er i tråd med Stortingets målsetjing i St.meld. nr. 35 (1996-97) *Om rovviltforvaltning*, som seier at skader som fylgjer av rovvilt skal haldast på eit økonomisk og dyrevernsmessig forsvarleg nivå, slik at Noreg kan oppretthalda eit aktivt jordbruk med moglegheiter til å nytta beite-ressursane i utmarka.

Styret

Styringsgruppa består av ein representant frå kvar organisasjon. Sigurd Avdem (styremedlem) tok over Bjørnulf Kristiansen (fagsjef ressursbruk) sin plass for NB i august. Samtidig tok Erik S. Winther (styremedlem) over for John Petter Løvstad (ass. generalsekretær) som NBS representant. Odd E. Risan (styreleiar) møter for Nsg. Veronika Seim er tilsett som rovviltkonsulent/koordinator og har kontorstad i Parkveien 71 hos Nsg. Styringsgruppa, som har hatt sju møter dette året, har fungert svært godt og arbeidet har resultert i nyttig informasjonsutveksling og koordinering mellom dei tre organisasjonane.

Viktige oppgåver

Av dei viktigaste tema prosjektet og organisasjonane har arbeida med dette året kan nemnast høyring på forslag til forskrift om hold av småfe på beite, forskrift om lisensjakt på ulv, forskrift om jakt og fangsttider for perioden 2002-2007. Vidare har vi gitt innspel til myndighetene om organisasjonane si rolle i den framtidige rovviltforvaltninga, forvaltning av jerv, om uttak og skadefelling av ulv og bjørn, om bruk av alternative jakt- og fangstmetodar med meir. Nordisk Råd har fått innspel om nordisk rovviltforvaltning. Prosjektet var med og finansierte ei spørjeundersøking utført av Norsk Gallup om landbruk, rovvilt og naturforvaltning. Innspel til arbeidet med ny stortingsmelding om dyrevelferd og deltaking på høyringsmøte med temaet velferd for dyr på beite, har vore høgt prioritert.

Møter

I tillegg til møta i styringsgruppa har prosjektet arrangert tre samlingsmøte for fylkeslag i Sør-Noreg med tap til jerv som tema, samt delteke i fylkeslaga sine møter. I til-

knytning til ny stortingsmelding om rovviltforvaltning som skal leggest fram innan år 2003, arrangerte prosjektet ei todagars samling for alle personane i NB, NBS og Nsg som er oppnemnt til dette arbeidet. Prosjektet har førebudd saker og delteke på møter i Det sentrale rovviltutvalget. Dette utvalet har drøfta tema og gitt myndigheitene råd knytt til framtidig rovviltforvaltning. Veronika Seim i Landbruk og Rovvilt har vidare vore med som observatør når organisasjonane har hatt møter med ansvarlege myndigheiter og sitt i rådgivingsgruppa til prosjektet Rovvilt og Samfunn (ROSA).

Samarbeid og dialog

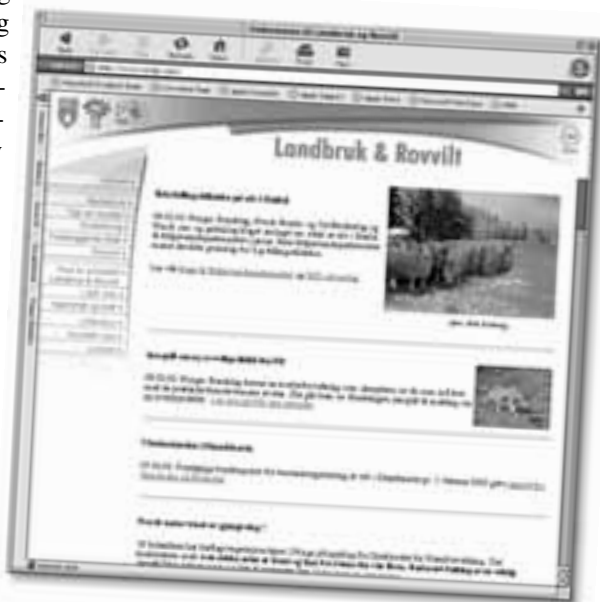
Organisasjonane har lagt vekt på kontakt med andre organisasjonar som engasjerer seg i rovviltforvaltninga, inkludert naturvernorganisasjonar. NB, NBS og Nsg har mellom anna vore representert gjennom prosjektet i Samarbeidsforumet for ny rovviltpolitikk sitt utval. Vidare har prosjektet delteke på Utmarkskommunenenes Sammenlutning sitt seminar med fokus på rovdyrforvaltninga og rettsutvikling, samt hatt innlegg på Natur og Ungdom sitt seminar om landbruk og miljø og på beiteseminar i Nordland.

Europeisk perspektiv på rovvilt og beitebruk

NB, NBS og Nsg ynskjer å utvide perspektivet på rovviltbestandane og lære frå erfaringar med rovviltforvaltning og beitebruk andre stader i Europa. Tilsette deltok derfor på ei lærerik samling for europeiske bønder som har fått problem med rovvilt i Frankrike, og fekk høve til ein studietur til Estland med Glommen skogeierforening og Kontaktutvalget i Eidskog kommune. NB, NBS og Nsg legg vekt på å avklare Noregs plikter gjennom internasjonale konvensjonar og har derfor sett fokus på tolkinga av Bernkonvensjonen.

Nettsida

Prosjektet har eiga nettside (**rovdyr.com**) med informasjon om rovviltforvaltning, beitebruk og rovviltarbeidet i Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norsk sau- og geitalslag.

7. SAU OG GEIT

Tidsskriftet Sau og Geit har tradisjonen tro kommet ut med 6 nummer. Sidetallet i de enkelte nummer i 2001 har i tur og orden vært 68, 76, 72, 64, 72 og 72. Samlet gir dette 424 sider, noe som er 20 sider mer enn året før.

Emneområda har som vanlig omfattet det meste av det som rører seg innen næringa. Mer konkret vil det si avlsarbeid, seminsatsing, rovdyrforvaltning, driftsformer i geiteholdet, helsetjenesten for geit og sau, oppsummering frå saue- og geitekontrollen, spesialartikler om føring, beitebruk, økonomi og sjukdomsproblematikk hos småfe og reisebeskrivelser med oppsummering av inntrykk etter besøk hos småfeholdere i utlandet.

I tillegg til dette kommer oppsummeringer og meldinger fra viktige møter i organisasjonen vår, samt reportasjer fra jubileumsmarkeringer i fylkes- og lokallag. Siste året er alveldproblematikken og gjeiterhundarbeidet viet spesiell oppmerksomhet. I tillegg har vi startet en serie om hus for sau, der vi gjennom reportasjer fra gardsbesøk ønsker å fokusere på ulike hustyper. Vi har hatt spesielt god respons på denne serien. Etter at hvert nummer er sendt ut, er utvalgte artikler lagt ut under bolken «Sau og Geit» på hjemmesida til Nsg på internett.

Som vedlegg til bladet har vi i løpet av året distribuert blant annet Norsk sau- og geitalslag sine lover for lands-, fylkes- og lokallag, småskriftet «Saucavl», informasjon om kongressen «Lam 2002» og Seminværkatalog 2001.

Til slutt tar vi med at annonsørene som vanlig har støttet godt opp om tidsskriftet vårt. Et håndfast bevis på dette har vi i at annonseinntektene i 2001 økte med 12,5% - noe vi er godt fornøyd med. Vi retter stor takk til alle som har medvirket til dette resultatet. Det samme gjelder alle som er med på informasjon gjennom skriftlige bidrag. Uten denne støtten fra annonsører og eksterne skribenter, hadde det vært vanskelig å presentere et så komplett og ettertraktet tidsskrift som tilfellet er i dag.

8. SAUENS DAG PÅ BOGSTAD GÅRD

De par siste åra har Nsg sammen med gode medarrangører avviklet Sauens dag på Bogstad Gård i Sørkedalen. Arrangementet har som hovedintensjon å profilere sauene og produktene fra dette dyreslaget på en positiv måte til den jevne byborger, for derigjennom å skape mer forståelse for næringa.

Høstens arrangement, som gikk av stabelen 30. september, ble en stor suksess. Tross det grå, regnfulle været var anslagsvis mer enn 3.000 besøkende innom for å se saueklipping, gjeterhundoppvisning, ta del i grilling av lammekjøtt, ullutstilling og diverse ullaktiviteter som karding, spinning, toving og strikking.

Norsk sau- og geitalslag hadde sin egen stand der folk fikk orientering om næringa, kunne bese og kjøpe aktuelle produkter i skinn og ull fra Nsg Medlemsservice eller se video om blant annet lamming.

Så gjør vi så når vi tover vår ull. Både liten og stor fulgte intenst med på demonstrasjonene med bruk av ull under Sauens dag på Bogstad gård.

9. MEDLEMSSERVICE A/S

Medlemsservice A/S er organisasjonens forretningsorgan. Hovedformålet til selskapet er å skaffe medlemmer og medlemslag varer av god kvalitet til rimelige priser. Varespekteret er avgrensa, for det meste til produkt som er spesielle for næringa.

Medlemsservice A/S har gått inn i en samarbeidsavtale med Solør Treimpregnering A/S når det gjelder omsetning av gjerdemateriell. Avtalen gjelder omsetning og levering av gjerdemateriell gjennom det tidligere lagerholdersystemet til Medlemsservice A/S. Avtalen bygger på at Solør Treimpregnering er eneleverandør av impregnerte gjerdestolper, netting, overtråd og kramper til de lagerholderne som er definert inn under samarbeidsavtalen. Medlemsservice A/S har provisjon på alle produkt som blir omsatt gjennom lagerholdersystemet, og som er definert inn under et avtalt varespekter. Det ble omsatt gjerdemateriell for 896.223 kr.

Medlemsservice A/S omsetter Sunbeam hengeklippemaskiner fra Australia, Sunbeam elektriske handklippemaskiner, samt kammer og kniver i et utvalg som dekker behovet for de fleste. Det ble omsatt klippemaskiner og klippeutstyr for 484.481 kr i løpet av året.

Varegruppa skinn og ullprodukt omfatter flere populære artikler. Produktspekteret omfatter langulla saueskinn, kjeskinn, pelstøfler, ullpledd, ulldyner, overmadrasser av ull, samt «Lanullva» ullundertøy. Når det gjelder langulla saueskinn med naturlig farge (ikke hvite) greier vi ikke å få tak i nok skinn til å dekke etterspørselen. Dette gjelder først og fremst pelssauskinn. Total omsetning innen denne varegruppen endte på 206.061 kr.

Vi har en rekke interessante bøker vedrørende vår næring for salg. Dessverre fikk vi ikke inn noen ny bok dette året. Omsetningen var på 53.046 kr.

Vi har fremdeles noe omsetning av profileringsklær og andre profileringsprodukter. Omsetningen var på 38.476 kr.

Selskapet leverer også et hjelpemiddel som blir brukt i forbindelse med beiting i utmark, nemlig «tilsynsplakater». Salget av disse kom på 25.442 kr.

For å medvirke i profileringa av næringa sitt hovedprodukt; lammekjøtt, markedsfører vi en grill for helgrilling av lam. Salg 14.798 kr.

Diverse salg av andre småartikler endte på 15.188 kr.

Totalt salg gjennom Medlemsservice A/S var 834.796 kr.

10. HJEMMESIDE

Det er no over 2 år sidan Nsg kom på nettet med egne heimesider. Her finst informasjon om organisasjonen vår, aktualitetar og anna nytt som kan ha interesse for medlemmane våre og andre besøkande, og diverse fagstoff innanfor dei områder organisasjonen arbeider – avl, beitebruk, dyrehelse, gjetarhund m.m. Sidene blir oppdatert regelmessig - det vil seie som regel dagleg. Adressa er: <http://www.nsg.no>. Besøktal i 2001 var ca. 43.000.

I haust gjekk vi ut med tilbod om hjelp til dei fylkeslaga som også ville oppretta egne sider på Internett. Fleire fylker kjem no etter med egne sider.

11. ANNET ORGANISASJONSARBEID

Rundskriv

I meldingsåret er det sendt ut 4 ordinære rundskriv til lokal- og fylkeslaga. I disse er det orientert om Årsmelding for 2000, medlemskontingent og medlemslister m.m. for 2002, profilering av Norsk sau- og geitallslag – salg av pins og en orientering om et nytt tre-trinns kurs i sauehold.

Orienteringsskriv

Ordnigen med utsending av orienteringsskriv til styret, ledere i utvalg, årsmøtevalgte i representantskapet, fylkesledere og fylkessekretærer er fulgt opp som tidligere. I alt er det sendt ut 6 slike sendinger i 2001. Sendingene har omfattet informasjon om løpende saker, kopier av brev, protokoller fra ulike møter, høringsbrev, rapporter fra møter som styremedlemmer og ansatte har vært med på, presseklipp osv.

Organisasjonsinformasjon

Gjennom spalta «Organisasjons-nytt» i Sau og Geit er det spreidd en god del informasjon om spesielle saker som lagsapparatet arbeider med gjennom året. Fordelen med denne presentasjonsformen er at budskapet når direkte ut til enkeltmedlemmer.

Eksempler på saker det er orientert om gjennom denne kanalen er: Nsg sin uttale til faglag i forbindelse med jordbruksforhandlingene 2001, årsmøtet i Oppland sau- og geitalslag, utdrag fra årsmeldinga til Nsg i 2000, uttalelser fra årsmøtet i Nordland sau- og geitalslag, presentasjon av Nsg sin strategiplan for 2001-2002, presentasjon av styret i Nsg etter landsmøtevalgene i 2001. Videre kan vi nevne oppsummeringer fra møter Nsg har hatt med ulike departementer og organisasjoner, presentasjon av råd og utvalg i Nsg for perioden 1. juli 2001 til 30. juni 2003. I tillegg er det orientert om viktige forskrifter som angår næringene våre, om kurs for tillitsvalgte, saueklippeskolen, spørreundersøkelse blant geitmelkprodusentene mv.

Annet informasjons- og reklamemateriell

Med tilskudd fra Omsetningsrådet er det produsert et småskrift om saueavl. Dette ble distribuert til alle medlemmer som vedlegg til Sau og Geit 3/01. I samme sending gikk også de nye lovene til Norsk sau- og geitalslag ut til alle medlemmer.

Det har kommet ut to nye publikasjoner i serien «Utmarksnæring i Norge». Nr 1-01 har tittel «Radiobjeller» for overvåking av sau på utmarksbeite. Denne publikasjonen er ført i pennen av forskere ved Biologisk institutt, Universitetet i Oslo. Nr. 2-01 har tittel «Tiltak for å bedre beitebruket i utmark med hovedvekt på utvikling og videreføring av Organisert beitebruk». Utredningen er utført av et utvalg oppnevnt av Tiltaksfondet for småfe og fjørfe m.m. der beitekonsulenten har vært sekretær.

Ættbok for værere, fagrapporter i sau- og geiteavl, identitetsbøker for bukker og værere og en del tidligere utgitt informasjonsmaterieell er sendt ut i samsvar med etterspørse-len etter dette materiellet.

På landsmøtet i 2001 ble det vedtatt og lage nytt profileringsmaterieell i form av klistre- og jakkemerker. Dette er gjennomført - et klistremerke ble sendt alle medlemmer sammen med Sau og Geit 5/01. Pins/jakkemerker ble lagt ut for salg gjennom fylkes- og lokallag i desember.

Arbeidet med ei organisasjonshåndbok er satt i gang, men ikke slutført i meldingsåret.

Møtevirksomhet

Møtevirksomheten har vært stor i 2001. Foruten lands-, representantskaps-, styre-, råds- og utvalgsmøter har styremedlemmer, og spesielt styreleder, i tillegg til ansatte deltatt på en rekke møter i regi av fylkeslaga. I tillegg til de møtene som har gått i egen regi, har representanter for organisasjonen hatt flere møter med departement, faglag og samarbeidspartnere av ulike slag. I tillegg til dette kommer møter i forbindelse med råd og utvalg oppnevnt av andre, men der Nsg er representert med en eller flere medlemmer.

Norsk sau- og geitagslag har ambisjoner om å holde en høg dyreetisk standard på husdyrhaldet blant sine medlemmer.

12. DYREVELFERD

Norsk sau- og geitagslag meiner at dyrevelferd er ein kvalitetsparameter som i framtida vil få mykje å seie for den preferanse forbrukaren vil gi enkelte matvarer. Dei som kan vise til høg dyreetisk standard for sin produksjon, vil ha eit marknadsmessig forsprang i høve til dei som ikkje kan dokumentere ein slik standard.

Nsg har ambisjonar om å halde ein høg dyreetisk standard på husdyrhaldet blant sine medlemmer, sjølv om dette inneber at ein må gå lenger enn dei offentleg bestemte krava.

Styret i Nsg oppnemnte for to år sidan to prosjektgrupper som skulle utarbeide handlingsplanar for dyrevelferd i saue-/geitehaldet. Handlingsplanane for dyrevelferd i sauehaldet blei lagt fram for styret mars i 2001. Planen har følgjande fem målsettingar som skal prioriterast:

- Omfanget av skader på og tap av dyr på utmarksbeite må reduserast.
- Tap av lam før utmarksbeite skal reduserast frå 7,2% til 5,0%.
- Alle sjuke og skadde dyr skal behandlast etter behov eller avlivast.
- Alle dyr skal ha så god fôring at holdet på søyene og kvaliteten på lamma er tilfredsstillande.
- Lidning og sjukdom på grunn av parasittar skal reduserast til eit minimum.

Vidare skisserar planen tiltak for å nå desse målsettingane.

Handlingsplanen for dyrevelferd i geitehaldet blei styrebehandla i august 2001. Planen tar opp og føreslår tiltak innanfor følgjande tema:
Oppstillingsforhold, fôr og vatn, beite og uteliv, dyrestell, avhorning, avliving av dyr, sjukdom og kompetanse.

13. SAUEKLIPPESKOLEN

Vårens utbrudd av «munn og klovsyke» ute i Europa, med påfølgende forbud eller utestenging av utenlandske klippere, satte på en dramatisk måte søkelyset på behovet for utdanning av flere saueklippere. Samtidig skapte sykdomsutbruddene problemer for planlegginga av årets kursserie. Mange potensielle kursverter stilte seg usikre og avventende til å ta i mot kurs. Det tok derfor litt for lang tid før årets kursplan kom på plass.

Tidligere år har Herbert Kennedy fra Skottland vært hovudinstruktør på våre kurs. På grunn av forbudet mot bruk av utenlandske klippere, måtte vi nå planlegge en kursserie med bruk av bare norske instruktører. I år 2000 fikk vi avholdt to instruktørkurs, med etterfølgende sertifiseringsprøve for instruktører i regi av Fagtjenesten for ull. 7 av deltakerne ble godkjente, og fikk utstedt instruktørsertifikat fra Fagtjenesten for ull.

En av våre instruktører, Simen Hals Bakken fra Sør-Fron, veileder en av deltakerne på vårt nybegynnerkurs på Hed-Opp, Rudshøgda. (Foto: Sissel Norevik, Gilde Hed-Opp).

Det er disse instruktørene, sammen med noen som tidligere hadde instruktørgodkjenning fra Fagtnesten, vi har benyttet på årets kurs.

Instruktører på årets kurs har vært Rolv Gravdal, Tor Arne Olsen, Randi Lund, Bjørnar Bakken, Simen Halså Bakken, Per Nyhus, Ivar Solhjem, Caroline Nicol, Inge Erikstad, Kåre Solhaug, Richard Brunsvold, Hamish Misthell, Jorunn Vesterøy, Torgeir Tajet og Knut Rønningen.

Med hjelp av disse instruktørkrefte har Nsg i 2001 fått videreført arbeidet med «Saueklippeskolen» på en ypperlig måte gjennom desentralisert kursopplegg, med kurs i 9 fylker. Det ble arrangert i alt 12 kurs, 6 for nybegynnere, 4 for videregående og 2 kombinasjonskurs for nybegynnere og videregående. Dessverre måtte 3 planlagte kurs avlyses. To ble avlyst på grunn av for dårlig påmelding. Et kurs var planlagt arrangert på Tjøtta Fagsenter i Nordland i tilknytning til NM i saueklipping. En uke før arrangementene ble det rapportert at det var innsendt en prøve fra et avlivet dyr i besetningen på Tjøtta, med mistanke om at det kunne dreie seg om en alvorlig sauesykdom. Arrangementene måtte derfor avlyses. Da prøven senere ble analysert, viste det seg at mistanken var helt ubegrunnet.

Kursene er finansiert ved hjelp av EDL-midler, tilskudd fra Rådet for ullomsetningen, voksenopplæringsmidler og kursavgift.

Det deltok i alt 89 elever på årets kurs.

Evalueringsrapportene og kursdeltakernes uttalelser om kursene viser at klippeskolen holder høgt, faglig nivå.

*Fra nybegynnerkurset på Norges landbruks-
høgskole på Ås. Anita Langeland fra Ramnes
er i ferd med å få rette grepet på klippinga.*

14. BYGDEFOLKETS STUDIEFORBUND

Magne Langseth har vært Nsg sin kontaktperson i forhold til Bygdefolkets Studieforbund. Han var òg Nsg og forsøksringane sin representant i styret for BSF fram til årsmøtet den 19. juni. Etter årsmøtet har Erik Fløystad vært varamann til styret i BSF.

15. PROSJEKT LAMMEEKSPORT

I 2001 er første steg tatt i et tre-årig pilotprosjekt der målsettingen er å bygge opp eksport av eksklusive produkter av norske kvalitetslam. Bak prosjektet står sauebønder i Ølen i Rogaland, Fatland Ølen as, Norway Nature Products as. Norsk sau- og geitalslag har deltatt aktivt som observatør og diskusjonspartner. Det er styreleder Odd E. Risan og redaktør Arne Maurtvedt som har representert organisasjonen i dette arbeidet.

I fase 1 av prosjektet, som har pågått fra september 2001 til februar 2002, har det vært gjennomført markedsundersøkelser og markestetester i flere europeiske land basert på spesialprodukter av lam utviklet for eksportmarkedene. Produktene er markedsført under varemerket Norsk Fjell-Lam, lam fra norske fjell- og utmarksområder (eksempelvis «Das Fjell-Lam aus Norwegen» i Tyskland).

Under arbeidet med fase 1 har det vært flere møter med blant andre Landbruksdepartementet, SND, Eksportrådet, Matforsk og NLH.

16. LAG OG MEDLEMSTALL

Medlemstallet har også i 2001 gått nedover i de fleste fylkeslaga. I 2001 hadde Nsg 17.051 medlemmer fordelt på 18 fylkeslag og 422 betalende lokallag. I tillegg kommer 559 direktmedlemmer og abonnenter, dvs. totalt 17.610 medlemmer.

Medlemskontingenten og fordelingen av den for 2001 var slik:

	Hovedmedlem		Husstandsmedlem	
- lokallag	kr	45	kr	95
- fylkeslag	"	120	"	40
- landslag	"	310	"	65
Sum	kr	475	kr	200

Tabell 1. Lags- og medlemstal 1999, 2000 og 2001 (basert på innbetalt kontingent)

Fylke	Leiar ved årsskiftet 01/02	Lagstall		Medlemmer			Av dette husst.medl.	
		1999	2000	2001	1999	2000		2001
Østfold	Jan Herland	2	2	2	108	108	99	11
Akershus	Vivi Lindholm	9	9	8	224	236	222	21
Hedmark	Karl Sigurd Hole	21	21	21	1114	1072	1028	136
Oppland	Trond Dalsegg	32	33	33	1845	1750	1766	160
Buskerud	Øivind Gurandsrud	19	19	19	885	875	847	86
Vestfold	Morten Ueland	3	3	3	103	95	105	12
Telemark	Dag Halvor Lauvstad	17	18	17	585	553	488	47
Aust-Agder	Jon Hovet	12	12	12	336	336	316	12
Vest-Agder	Sven Haugheim	11	11	11	546	527	495	31
Rogaland	Ove Ommundsen	33	34	34	2520	2491	2451	178
Hordaland	Ove Holmås	38	38	38	2379	2316	2178	150
Sogn og Fjordane	Geir Ole Ervik	56	56	54	2130	2016	1937	72
Møre og Romsdal	Rolv Arne Ljøen	44	44	43	1392	1378	1319	115
Sør-Trøndelag	Olav Edvin Heggvold	24	23	23	990	977	1009	217
Nord-Trøndelag	Mette Karlgård	27	28	28	805	791	781	163
Nordland	Helge J. Nilsen	23	37	36	649	1074	1053	134
Troms	Karl Idar Berg	27	28	27	887	845	796	96
Finnmark	Leif Kr. Sundelin	17	17	13	196	174	161	41
Beinveges medlemmer og abonnentar					555	537	559	
SUM		431	433	422	19281	18151	17610	

III ARBEIDET I STYRET

Nsg har igjen vært gjennom et meget aktivt år, med mange viktige arbeidsoppgaver for styret. For å kunne stå bedre rustet til å møte dette ble styret vedtatt utvidet fra 5 til 7 faste medlemmer i landsmøtet i mars. I tillegg til styremedlemmene møter representantskapets ordfører i styremøtene.

Ved nyoppnevning av nemnder og utvalg fra 1. juli ble det vedtatt at det fortrinnsvis skal være styremedlemmer som ledere. Dette ble gjennomført, med unntak av gjeterhundnemnda.

Det har vært avholdt 10 styremøter, hvorav 2 telefonmøter i 2001. Styret har behandlet 101 saker. De viktigste sakene er listet opp her, etterfulgt av en utdypning av enkelte saker. For øvrig henviser vi til utsendte protokoller.

Saksnr	Emneområde
01/01	Saukontrollen.
08/01	Strategi 2001/2002
09/01	Medlemskontingent 2002
11/01	Jordbruksavtalen 2001/2002
12/01	Invitasjon til deltakelse i Norges Bondelags representantskap
13/01	Forslag til nytt lovverk i Norsk sau- og geitalslag
15/01 + 77/01	Handlingsplan i krisesituasjoner
17/01	Endring i dyrevernsloven - forsøksdyr.
25/01	Restriksjoner på småfleslakt.
26/01	Søknad om økonomisk støtte til alveldrelaterte forskningsprosjekt i beitesesongen 2001.
27/01	Forskrift for hold av sau på utmarksbeite. Handlingsplan for dyrevelferd i saueholdet.
28/01	Reviderte regler for bukkeringer
29/01	Reviderte regler for kåring av bukkekje og dømming av mjølkegeit
30/01	Smittsomme sykdommer i geiteholdet. Saneringsprogram for CBP (CAE, Byllesjuka og Paratuberkulose)
41/01	Oppnevning til råd og utvalg i Nsg.
42/01 + 88/01	Sauebruker med fagbrev – Læreplan for sauehold.
43/01	Oppretting av nemnd med mandat vedr. pelssau.
45/01	Søknad om tilskudd til nærings- og bestandsstudier hos kongeørn i Nord-Østerdalen, Sør-Norge 2001.
46/01	Søknad om opptak av «Nordlys sau- og geitalslag»
47/01	Ny stortingsmelding om dyrevern.

- 48/01 Fordeling av midler til det fylkesvise avlsarbeidet på sau og geit.
- 49/01 Godkjenning av saueraser.
- 50/01 Prisdiskriminering av pigmentert ull.
- 51/01 Produksjonstilskudd for melkegeit.
- 52/01 Innspill til TINE – Norske Meierier om kvalitet på, reklame for og salg av brunost.
- 31/01 + 53/01 «Marknadsorientert geitehald på lokalt ressursgrunnlag»
- + 61/01 Søknad til SND, Verdiskapningsprogrammet.
- 54/01 + 76/01 Profileringsplan for Nsg.
- 55/01 Søknad om støtte til kartlegging av vold mot dyr.
- 56/01 Strategi 2001-2002/Handlingsplan.
- 58/01 Henvendelse fra Norsk Kjøttfeavlslag med ønske om møte med Nsg for å diskutere nærmere samarbeid mellom de to organisasjonene.
- 60/01 Forskrift om standardiserte satser for erstatning av husdyr som er pålagt avlivet.
- 62/01 Søknad om støtte til NM i saueklipping 2001.
- 63/01 Reoppnevning av genressursutvalg for husdyr.
Anmodning om deltakelse fra Nsg.
- 69/01 Arbeidet med utmarkssaker i Nsg. Ressursbehov.
- 70/01 Lisensjakt på ulv-Høring.
- 71/01 Referansegruppe for Helsetjenesten for sau – forespørsel om deltakelse.
- 72/01 + 87/01 Søknad om støtte til fireårig prosjekt «Saueavl med kunstig sædoverføring».
- 73/01 Handlingsplan for geit 2001-2010.
Norsk sau- og geitavlslags rolle fremover.
- 74/01 Handlingsplan for dyrevelferd i geiteholdet.
- 78/01 Import av sæd gjennom NSG Semin AS.
- 80/01 Kompetanseheving i utmarksbasert lammeproduksjon.
Studieopplegg for beitebrukere.
- 85/01 + 97/01 Framtidig fersksædstasjon på Vestlandet.
- 86/01 Kontroll norsk ull – høring ang. nytt reaksjonsmønster i forbindelse med kvalitetskontroll.
- 89/01 Landbrukets felles strategi for dyrevelferd.
- 98/01 Utredning av gradert kontingent for Norsk sau- og geitavlslag.
- 100/01 Representasjon fra Nsg i Helsetjenesten for geit.
- 101/01 TINE og mottaksplikten.

SENTRALE SAKER GJENNOM ÅRET

Under er det en oversikt over de mest sentrale sakene styret og administrasjonen har arbeidet med i løpet av året:

1. Jordbruksforhandlingene 2001

Aktivitet i forkant av jordbruksforhandlingene er en meget viktig årlig oppgave for hele organisasjonen. Lokal- og fylkeslag har kontakt med faglag og politikere på sitt nivå. Sentralt ble det avholdt møter med Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Landbruksdepartementet, der Nsg's synspunkt ble presentert og drøftet. Uttalelsen som i tillegg ble sendt faglagene er gjengitt under.

Til
Norges Bondelag
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Oslo, 6. mars 2001
Vår ref.: 4.03/OER

Jordbruksforhandlingene 2001

Styret i Norsk sau- og geitlagslag har diskutert de forestående jordbruksforhandlingene i møte den 23. januar. En vil i den sammenheng komme med synspunkt på tiltak som en mener er nødvendig å gjennomføre for å bedre rammebetingelsene for småfeholdet. Uttalelsen bygger på innspill som er kommet fra våre fylkeslag.

Fjorårets jordbruksoppgjør ble dårlig for småfeholdet, og spesielt for sauebruk med 30 til 100 vinterføra sau. Mye av den skjevheten som oppsto etter fjorårets oppgjør må rettes opp i de forestående forhandlingene.

Prioritering av tiltak

Styret i Norsk sau- og geitlagslag har foretatt en prioritering av de tiltak en mener er viktigst for småfeholdet i dagens situasjon. Summarisk kan en liste disse opp i følgende hovedpunkt:

1. Tiltak som sikrer rekruttering til næringa.
2. Tiltak som sikrer framtidig bruk av utmarka til beite.
3. Tiltak som sikrer god markedsbalanse.
4. Tiltak som sikrer rettferdig fordeling mellom distrikt/landsdeler.
5. Sjukdomsbekjempelse.
6. BU- midler i kjerneområder for bjørn og jerv og sentrale leveområder for ulv.

1. Tiltak som sikrer rekruttering til næringa

Det er flere forhold som har betydning for rekrutteringen til næringa. De viktigste er:

- a. Sikre økonomien i næringa.
- b. Sikre muligheter for fritid.
- c. Fellestiltak som gjør hverdagen lettere og mer interessant for den enkelte produsent.

a. Sikre økonomien i næringa.

Her må en vurdere hva slags økonomiske tiltak som er aktuelle i forhold til markedssituasjonen for sau-/lammekjøtt og geitmelk. Fylkeslaga som har uttalt seg har kommet med flere konkrete forslag til inntektsforbedring, og disse er godt samstemt.

- Sauekjøttmarkedet mener en nå tåler en økning i målprisen på kr 3,- pr. kg. Tilskuddet til ull bør også økes med kr 3,- per kg. Derimot bør en være mer tilbakeholden når det gjelder å øke målprisen for geitmelk. Her må økningen komme på grunntilskuddet. Vi foreslår en økning på kr 0,50 per liter.
- Det er også behov for en ytterligere økning av produksjonstilleggene over avtalen. En tenker da både på dyretillegget, arealtillegget og tilskudd til dyr på utmarksbeite. Når det gjelder tilskudd til dyr på utmarksbeite, er det i dag satt en grense på 100 dyr. Denne er uheldig sett i forhold til at dette tilsvarer rundt 40 vinterfôra søyer. Vi foreslår derfor at grensa settes på 125 dyr, som tilsvarer 50 vinterfôra søyer. Når det gjelder satser for de enkelte tillegg foreslår vi:
Dyretillegget – økning med kr 50,- per trinn for både sau og geit
Arealtillegget – økning med kr 30,- i alle soner og arealgrupper
Tilskudd til dyr på utmarksbeite
- inntil 125 dyr – økning med kr 55,- til kr 150,- per dyr
- over – økning med kr 55,- til kr 90,- per dyr

Det er i denne forbindelse grunn til å nevne at det er flere fylkeslag som har bedt om at ungegeiter som ikke har kjea, må få samme tilskuddet som geiter som har kjea. Det er også nevnt at tilskudd til ammegeiter må praktiseres fullt og helt som tilskudd til sau. Å drive med ammegeiter må ses på som om en har en sauerase. Det er kjøtt, ull og skinn som er produktet. I dag er det bare delvis lik praktisering med tilskudd til sau.

Tilskuddet til dyr som går på utmarksbeite må økes betraktelig.

b. Sikre muligheter for fritid.

Det er viktig med gode muligheter for fritid også for de som driver i jordbruket. Forbedre og videreutvikle avløserordningen ved fritid og sjukdom er tiltak som har betydning i denne sammenheng. Flere pengeutbetalinger i året til avlønning av avløser, er det flere lag som peker på som avgjørende for ordningen.

Mulighetene for å etablere gode samdrifter vil også være et viktig tiltak for å sikre fritid for husdyrholdere. Dette er også et tiltak som kan stimulere den faglige kompetansen til de som er med. Videre er det med og sikrer at mange har beiteinteresse i utmarka, og dermed trygger en denne retten i konkurranse med andre interesser i utmarka. Samdrifter vil også gjøre jordbruket mer kostnadseffektivt og robust. Det vil være mye lettere å kombinere jordbruk og arbeid utenom gården. Det er på den annen side viktig at en utformer regelverket på en måte som gjør at samdrifter ikke blir en tildekket strukturrasjonalisering. Norsk sau- og geitelslag vil be avtalepartene å utrede tilrettelegging for samdrift i sau- og geiteholdet. Det må i denne sammenheng også vurderes samdrifter mellom småfeholdere og brukere med andre husdyrslag.

c. Fellestiltak som gjør hverdagen lettere og mer interessant for den enkelte produsent.

Tilskudd til avlsarbeid/semin, tilskudd til Organisert Beitebruk og tilskudd til sæterbruk, er alle tilskudd som gjør hverdagen lettere og mer interessant for sau- og geiteholdere. Dette er tilskudd som er svært målrettet og som tjener fellesskapet, samtidig bør disse også stå sterkt i forhold til WTO-avtalen. Nsg vil på denne bakgrunn be om at en øker bevilgningene til Tiltaksfondet og øremerker denne økningen til:

- Avlsarbeid og semin på sau og geit.
- Organisert Beitebruk.
- Tilskudd til sæterdrift.

2. Tiltak som sikrer framtidig bruk av utmarka til beite.

Utmarksbeite er selve ryggraden i norsk småfehold. Det er flere forhold som i dag truer beitebruken i utmarka. Det er viktig å sette inn tiltak som kan være med og tilrettelegge for fortsatt bruk av utmarka som småfebeite nå - før for mange gir opp. Ved siden av god ressursutnytting, er utmarksbeiting en viktig del av kulturlandskapspleien. Kulturlandskapet har verdi langt utover det landbruket aleine drar nytte av. Dette må være et viktig moment når en diskuterer forvaltning av utmarka. Norsk sau- og geitelslag vil be avtalepartene legge vekt på dette når en skal diskutere:

- Landbrukets multifunksjon.
- Kommersiell utnytting av utmarka.
- Andre utmarksnæringer.
- Rovdyrforvaltning

3. Tiltak som sikrer god markedsbalanse

Markedssituasjonen for sauekjøtt har de siste åra gjort det mulig å ta ut målprisen. Dette er en situasjon som er positiv for næringa, men som vi fra tidligere erfaring veit raskt kan endre seg. Både varesalg og varetilflyt har betydning for markedsbalansen. Import fra MUL-land har så langt hatt liten betydning for markedsbalansen

for sau-/lammekjøtt. Denne situasjonen er usikker siden det ikke er noen kvoter på hvor mye sau-/lammekjøtt som kan importeres fra MUL-land. Slike kvoter finnes bl.a. for storfe- kjøtt. Norsk sau- og geitalslag vil be avtalepartene om også å innføre kvoter for MUL-import av saue-/lammekjøtt.

Kvotosalg av melk er et effektivt virkemiddel for å skape balanse i markedet. Imidlertid har kvotosalget medført at mange geitebruk har tapt sin verdi for framtida. Omsettelige melkekvoter har slått uheldig ut for deler av landet. Især gjelder dette Nord-Norge. Norsk sau- og geitalslag vil derfor be om at dagens ordning med salg av geitmelkkvoter må opphøre, og at en vurderer andre markedsordninger for geitmelk som tar hensyn til geiteholdets svake stilling med omsyn til produsentmiljø osv. Sett ut fra den situasjon geiteholdet er i, bør en kontrollert nyetablering i områder som har et etablert geitehold og der melka har en god anvendelse, kunne tilrås.

4. Tiltak som sikrer rettferdig fordeling mellom distrikt/landsdeler.

Med bakgrunn i både landets selvforsyningsgrad og landbrukets multifunksjon, er det viktig å opprettholde et landbruk minst på dagens nivå i alle deler av landet. De naturgitte forhold varierer sterkt landsdeler imellom. Dette må det fortsatt tas hensyn til ved utformingen av virkemidler ved jordbruksoppgjørene. En vil peke på at distriktstilskuddene for kjøtt og melk, distriktsforskjeller i arealtilleggene og strukturen i både arealtillegget og husdyrtillegget, har stor betydning i denne sammenheng.

5. Sjukdomsbekjempelse

Helsetjenesten for geit har planlagt et forprosjekt for radikal sanering av CAE, byllesjuka og paratuberkulose hos geit. Nsg vil be om at det blir stilt nødvendige midler til rådighet for et slikt forprosjekt.

6. BU-midler i kjerneområder for bjørn og jerv og sentrale leveområder for ulv

Bestemmelsen om at det ikke kan gis tilskudd til nye driftsbygninger samt utvidelse av eksisterende driftsbygninger til sau må fjernes. Skjer ikke dette, vil bestemmelsen på sikt føre til en avvikling av saueholdet i berørte områder.

Med hilsen

Norsk sau- og geitalslag

Odd E. Risan
leder

Svein Brautaset
generalsekretær

2. Medlemskap i representantskapet i Norges Bondelag

Norsk sau- og geitlagslag fikk i februar 2000 invitasjon til å vurdere medlemskap i representantskapet i Norges Bondelag på linje med de andre avlsorganisasjonene i landbruket. Etter først å ha gitt ei positiv anbefaling, trakk styret framlegget for representantskapet i mars 2000 og gjorde vedtak om at saka skulle ut på høring og behandles på Landsmøtet 2001.

Etter høring anbefalte styret for Representantskapet og Landsmøtet at Nsg skulle takke nei til invitasjonen. Landsmøtet vedtok anbefalinga.

3. Innføring av standardsatser for erstatning av dyr

Landbruksdepartementet sendte i juni 2001 ut et forslag til nye standardiserte satser for erstatning for husdyr som er pålagt avlivet. Forskriften skulle erstatte «Forskrift om maksimalsatser for erstatning av dyr» som ble fastsatt av departementet i juli 2000 – Nsg reagerte som kjent kraftig på de maksimalsatsene som ble fastsatt for småfe.

I høringsbrevet om standardiserte satser var det sagt følgende om endring fra maksimalsatser til standardsatser: «Juli 2000 fastsatte departementet forskrift om maksimalsatser for erstatning for dyr. Ved endringen av husdyrloven, gjeldende fra 1. januar 2001, (Ot.prp. nr. 50 (1999-2000)) fikk departementet hjemmel til å fastsette **standardiserte** satser for erstatning for dyr som skal erstattes med hjemmel i husdyrloven. **Landbruksdepartementet ønsker å benytte denne hjemmelen.**

I forbindelse med utarbeidelsen av maksimalsatsene nedsatte Landbruksdepartementet, høsten 1999, en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Norges Bondelag, Norsk bonde- og småbrukarlag og NILF. Arbeidsgruppen ble våren 2001 etablert på ny for å revidere satsene samtidig som en **innføring av standardiserte** satser ble forespeilet. De samme organisasjonene var representert ved dette arbeidet. Deres innstilling ble overlevert departementet 28. mai 2001. NILF har i begge tilfeller fungert som sekretariat for gruppen.»

I departementets forslag til forskrift er arbeidsgruppens innstilling i stor grad fulgt, men LD foreslo noen endringer. Departementet ville ikke at drektighetstillegget skal gjøres gjeldende den første perioden etter at dyret er befruktet. Dette ble begrunnet med at usikkerheten om hvorvidt dyret faktisk vil bringe fram et avkom, er vesentlig høyere enn seinere i drektighetsperioden. Det ble foreslått at tillegget for sau og geit skal inntre etter 1 måned med totaltid på 4 måneder.

Videre foreslo departementet at satsen for søyer skulle settes til 2400 kroner. Bakgrunnen for reduseringen i forhold til arbeidsgruppens forslag (gruppas flertall foreslo kr 2.900, mens bonde- og småbrukarlagets medlem foreslo kr 4.000) var at etter

departementets oppfatning vil arbeidsgruppens forslag innebære at det ytes erstatning for tap som ikke er ment dekket etter husdyrlovens ordning.

Styret i Nsg behandlet utkastet til ny forskrift på møte 17. juli. Styret fattet følgende vedtak som også ble oversendt Landbruksdepartementet som organisasjonens høringssvar på utkastet til forskrift om standardiserte satser:

«Etter Norsk sau- og geitlags mening er omdefinering av erstatningssatsene fra maksimalsatser til standardsatser i konflikt med intensjonen i husdyrlovens § 11 og § 12. Nsg mener at om det skal utgis forskrifter om erstatningssatser må disse være en veiledning til bruk i forbindelse med skjønn ved erstatningsutmåling. Skjønnets betydning må, som til nå, være avgjørende i fastsetting av erstatning.

Til § 7 *Standardsatser for småfe*: Standardsats for søyer må settes til minimum **kr 2.900,-**. Standardsats for geitkje under 9 mnd. må settes til minimum **kr 700,-**»

Forskrift om standardiserte satser for erstatning for dyr ble fastsatt av Landbruksdepartementet 17.08.2001 med hjemmel i lov 8. juni 1962 nr. 4 § 12 (husdyrloven).

Standardsats for søyer ble satt til kr 2.900,- og for geitkje under 9 mnd. til kr 490,-. Det skal ikke gis drektighetstillegg den første måneden etter siste bedekning/inseminasjon.

4. Sauekontrollen

På tampen av år 2000 ble det klart at Samarbeidsrådet for sauekontrollen ikke ville godta direkte elektronisk innrapportering av data til Sauekontrollen gjennom dataprogrammet Led-Sau. Nsg fikk svært mange henvendelser om denne saken, og sauekontrollen var oppe som sak på de tre første styremøtene i 2001. Ut fra alle henvendelser som kom inn, prøvde Nsg å medvirke til at det ble en dialog mellom Sauekontrollen og Lindholt Data som kunne løse opp i flokene rundt innrapporteringa i kontrollen. Det viste seg imidlertid å være vanskelig å få til en slik løsning på kort sikt. Når dette skrives, tyder mye på at Nsg sitt engasjement har ført til at det har kommet bevegelse i saken, og fra og med våren 2002 ser det ut til at brukere av programmet Led-Sau igjen kan innrapportere data elektronisk eller via diskett.

I tilknytning til denne saken har det også blitt reist spørsmål om ikke avtalen om Samarbeidsråd for sauekontrollen og Helsetjenesten for sau, inngått 12.05.00, mellom Nsg, Norsk Kjøtt og Kjøttbransjens Landsforbund bør revideres. Dette arbeidet ble ikke sluttført i meldingsåret.

5. Importstrategi for avlsmateriale i Nsg

Etter forespørsel til KOORIMP på prinsipielt grunnlag gjorde styret i Nsg følgende vedtak i 2000: «Import skal gjennomføres på ein sikrast mogleg måte og i minst mogleg grad. Nsg skal tilby import av embryo når det er ønskt av avlsmessige grunnar eller større grupper av sauehaldarar ønskjer det. Sæd frå dyr etter embryoimport kan selgast til høgare pris enn ordinær vare.»

Med bakgrunn i ny faglig vurdering av KOORIMP ble vedtaket fra 2000 opphevet og erstattet med følgende vedtak i 2001:

«Nsg stiller seg positiv til at NSG Semin AS kan bistå import av sæd fra godkjente avlstsasjoner i utlandet når dette er ønskelig av avlsmessige årsaker, eller større grupper av saueholdere ønsker dette. All import foretas ut fra meget strenge dyrehelsemessige krav godkjent av KOORIMP og veterinære myndigheter.»

6. Spørreundersøkelse blant geitmelkprodusentene

I møte 29. august vedtok styret i Nsg at det skal utarbeides en handlingsplan for geit 2001 – 2010. Bakgrunn er den sterke nedgangen det har vært i antall bruk med geit de senere årene (har nå kommet under 650 bruk med geitmelkproduksjon) og ønske om å styrke Nsg's innsats og utnytte organisasjonsapparatet aktivt på geitesiden.

En målsetting er å være en aktiv pådriver i arbeidet med organisering, markedsvurdering og finansieringsløsninger for utviding/nyetablering av lokal foredling/verdiskapning. Samtidig vil det være viktig å arbeide for og opprettholde det tradisjonelle geiteholdet som et naturlig grunnlag.

Som bakgrunn for det videre arbeidet med saken, mottok alle som leverte geitmelk siste året et spørreskjema fra Nsg. I tillegg til noen basisspørsmål som kjønn, alder, driftsomsfang, beliggenhet etc. ble det spurt om planer framover, og evt. årsaker til endringer/opphør.

Responsen på spørreundersøkelsen var meget god, og ved årsskiftet hadde det kommet inn svar fra rundt 60 % av de spurte. Dette vil være et meget viktig grunnlag for Nsg's videre arbeide og satsning på geitesiden.

7. Styrking av arbeidet med utmarksspørsmål i Nsg

Blant mange andre satsningsområder er fagområdet utmark noe som må prioriteres framover. Nsg har utmarksnemnda som et aktivt arbeidsorgan på dette området, men i tillegg er det behov for en styrking i administrasjonen. I budsjettet for 2002 skal det innarbeides finansiering av inntil 1/2 stilling for å styrke arbeidet på utmarkssiden framover.

8. Arbeidet i Nsg fram mot ny rovviltmelding

Stortinget har varslet at det vil bli lagt fram en ny rovviltmelding i 2003/2004. Dette vil være et meget viktig dokument i forhold til framtidig beitebruk og eksistensgrunnlag i mange områder.

Nsg står foran viktige oppgaver i forhold til dette arbeidet. I første omgang i prosessen før rovviltmeldingen blir vedtatt, og dernest når denne skal tas i bruk. Utmarksnemnda og styreleder skal være Nsg's arbeidsgruppe. Styret vedtok i august at det skal innarbeides finansiering av inntil 1/2 stilling administrativt for dette viktige arbeidet.

9. Fylkesvise beredskapsgrupper i krisesituasjoner

I etterkant av drøftinger på representantskapsmøtet høsten 2000 oppnevnte styret i Nsg i møte 23. – 24. januar en arbeidsgruppe som skulle utrede organisering av beredskapsplaner i krisesituasjoner (sjukdomsutbrudd, rovdyrtaf etc.). Målsettinga er bl. a. å ha kontakt med aktuelle myndigheter, beredskap i forhold til varslingsrutiner i ulike ledd av organisasjonen og støtteapparat for de som blir rammet.

Arbeidsgruppen har bestått av Knut Skaar (leder), Vivi Lindholm og Martin G. Haugland, med Lars Erik Wallin som sekretær.

Gruppen la fram sin rapport for styret i Nsg i august. Videre ble dette presentert for representantskapet i oktober, med innstilling om at det blir opprettet beredskapsgrupper i regi av alle fylkeslag. Gruppesammensetning og planmandat må være i henhold til behov i hvert enkelt fylke. Målsetting er at disse gruppene blir etablert i løpet av vinteren 2001/2002. I enkelte fylker eksisterer det allerede slike beredskapsgrupper.

Profilering av Nsg

Norsk sau- og geitalslag har i 2001 gitt ut en pins som er til salgs gjennom lokal- og fylkeslag.

IV UTVALG

1. LANDSRÅDET FOR SAUEAVL

Landsrådet for saueavl er rådgjevande organ for styret i Nsg i saker som vedrører saueavl og semin. Hovudoppgåva til landsrådet er å arbeide for at sauehaldet får del i ein størst og raskast mogleg avlsmessig framgang. Arbeidsoppgåvene omfattar mellom anna ansvar for gjennomføring og vidareutvikling av gjeldande avlsplan, utrekning av avlsverdiar på grunnlag av datamateriale frå sauekontrollen og utval av avlsverar til semin.

Styret i Norsk sau- og geitalslag oppnemner Landsrådet for saueavl for to år om gongen. Representantane er oppnemnt etter forslag frå fylkeslaga, Institutt for husdyrfag, Norsk Kjøtt og Landbruksdepartementet. I tillegg stiller Kjøttbransjens Landsforbund med ein observatør.

MØTER

Landsrådet har gjennom året hatt eitt todagarsmøte, tre eindagarsmøte og eitt telefonmøte. Dei tilsette og representantane i landsrådet har også delteke på kontaktmøter med vereringar og avlsutvalg, studietur til Island i samband med import av embryo, EAAP-kongress i Budapest, Nordisk seminar om genbevaring, samt ulike regionale og lokale møter.

Landsrådet har protokollført 66 saker i år. Viktige saker i 2001 har vore:

a) Plan for revisjon av saueavlen

Revidert handlingsplan vart sett opp, og mykje arbeid knytt til planen vart gjennomført i 2001. Ein ny søknad om støtte til stipendiatstilling innan seminavl vart sendt inn (ikkje avgjort i 2001).

b) Landssamling for avlsutval 16. -17. mars 2001 i Stjørdal

Etter same mal som tidlegare vart det arrangert landssamling. 54 personar deltok på møtet, der Plan for revisjon av saueavlen og andre sentrale tema vart drøfta.

c) Avlsarbeid på pelssau

Då det berre er to små vereringar att som granskar pels i Noreg, og desse slit med innavl – vart det i 2001 oppretta ei arbeidsgruppe som skulle sjå nærare på pelssauavlen. Det vart gjennomført eit møte mellom representantar for pelsringane, andre som driv med pelssau og avlskonsulenten. Som eit resultat av arbeidet i gruppa vart det hausten 2001 importert frosen sæd frå Sverige.

d) Embryoimport av islandsk spæl

I samarbeid med Kvinesdal spælseminring har landsrådet gjennomført import av rundt 200 islandske embryo. Rundt 100 av desse vart hausten 2001 lagt inn i søyer i Kvinesdal. Prosjektet vart finansiert av SND, Tiltaksfondet, landsrådet, Kvinesdal kommune og med eigeninnsats av deltakarane i Kvinesdal.

e) NSG Semin AS og seminstasjonar på Vestlandet

1. januar 2001 vart NSG Semin AS oppretta, og overtok frå denne datoen ansvaret for seminopplegget på sau og geit. Det er nært samarbeid mellom NSG Semin AS og landsrådet, og uttak av seminverer og semingransking skal framleis vere landsrådet sitt ansvar.

I 2001 har det vore arbeidd med planar for utbygging av begge seminstasjonane på Vestlandet. Landsrådet har drøfta dette fleire gonger og har vurdert dei avlsmessige sidene av saka. Tiltrådinga frå landsrådet har vore utbygging i Rogaland, parallelt med førebels vidare drift av stasjonen i Hordaland.

f) Godkjenning av saueraser

Landsrådet har i 2001 arbeidd med godkjenning av saueraser, nye rasekoder i sauekontrollen og opplegg for kåring av små raser. Arbeidet er ikkje slutført.

g) Avlsstatuett for verar

Ut frå gjeldande reglar vedtok styret i Nsg, etter anbefaling frå landsrådet, å tildele avlsstatuetten for beste avkomsgranska ver i 2001 til Steinar Wirum, Ålvundeid i Møre og Romsdal for veran Vinjar 9862104 (norsk kvit sau).

AVLSARBEIDET

Kåring

Frå 1. januar 2001 overtok Norsk sau- og geitalag, ved landsrådet ansvaret for gjennomføringa av kåringsopplegget rundt om i landet. Veterinære restriksjonar knytt til munn- og klauvsjukeutbrota våren 2001 vart heldigvis oppheva i juli. Hausten 2001 vart det difor arrangert rundt 200 kåringsssjå på landsbasis etter tilnærma same mal som før. Det vart kåra 9.017 verlam, fordelt på 7.408 norsk kvit sau, 1.149 spæl, 157 pels, 261 sjeviot og 42 andre raser. Kåringsssjåa vert i hovudsak arrangert av dei lokale sau- og geitalagane med hjelp frå ulike hald. Dei aller fleste fylke bruka 50 kr i kåringsavgift i 2001. Ei førebels utgåve av Kursmaterieill for kåringsdommarar til bruk i dommaropplæringa, vart teken i bruk i nokre fylke denne hausten.

PC-kåring

PC-kåring, eit eige dataprogram for innrapportering av kåringsdata, vart teke i bruk av nokre få hausten 2000. Ein vidareutvikla versjon av programmet vart hausten 2001 bruka av 22 personar i 12 fylker. I sum vart 3627 lam PC-kåra denne hausten, det vil seie rundt 40% av alle kåra lam! Programmet kan betrast ytterligare, men dei nye

funksjonane i programmet (stamtre på verar og katalogfunksjon) og programmet elles er godt likt.

Tilslutnad

I sesongen 2000/2001 var det 127 vereringar i drift. Av desse var 14 reine seminringer (4 spæl og 10 norsk kvit sau), 16 inndelt i miniringer/kombinert miniring/seminring (13 norsk kvit og 3 spæl) og 97 ordinære vereringar (78 norsk kvit, 14 spæl, 3 sjevot og 2 pels). Det vart hausten 2001 utrekna offisielle indeksar for 2155 verer. I tillegg til desse var det 53 verar som fekk uoffisiell indeks.

Hausten 2001 vart ein ordinær verering i Oppland innstilt og det vart starta opp to reine seminringer, ein i Rogaland (norsk kvit) og ein i Sogn og Fjordane (spæl). Seminringen i Østfold var «passiv» hausten 2001, grunna problem med distribusjon av prøveversæd til denne seminringen.

Utrekning av indeksar

Grunna problema ved indeksberekninga hausten 2000, vart det i 2001 sendt ut søyeindekslister i august til alle medlemmer i sauekontrollen, i tillegg til den ordinære utsendinga i oktober. Oppdaterte indeksar vart også raskt overført elektronisk til rådgjevarane i sauekontrollen. Det vart ikkje rekna ut indeksar på ungsøyer (dei som lamma for fyrste gong våren 2001). På haustvegelistene som sauekontrollen sender ut i august var det denne hausten ikkje nokon indekser, av di augustindeksane ikkje var klare då listene vart sendt ut.

Det vart ved begge utrekningane rekna O-, K- og M-indeksar etter BLUP-modellen, på nesten same måte som i 2000. I 2001 fekk seminavkom ikkje lenger tre poeng i tillegg på O-indeksen. Eldre verar fekk ny O-indeks sjølv om indeksen endra seg mindre enn tre poeng frå førre utrekning. Indeksane i pulje 7 Norsk kvit sau i Møre og Romsdal vart utrekna ei veke seinare enn vanleg, grunna ønske om ei veke lenger slaktefrist. Spælindeksane vart utrekna i to puljer (tidlegare fem), dette førte også til utsett slaktefrist og utrekning for nokon.

Utviklingsarbeid

Frå januar til juni 2001 har Nsg hatt ei ekstra stilling, med kontorstad ved Institutt for husdyrfag, der ein har arbeida spesielt med utviklingsarbeid innan semingransking. Prosjektet vart ikkje heilt slutført i 2001, men resultatane syner at dette er eit komplisert område og at det er stor trong for meir utviklingsarbeid på dette området.

I 2001 arbeidde to (januar/februar) og ein (i februar/mars) forskarar ved Institutt for husdyrfag med utvikling av ny morsevneindeks basert på vårvekt. Eit nytt dataprogram for avlsverdiutrekning (DMU) vart teken i bruk i dette arbeidet.

Det vart òg gjennomført andre utviklingsoppgåver gjeldande program for henting av data frå sauekontrollen, PC-kåring osv.

Utbetaling av tilskot til vereringane i 2001

I 2001 vart det utbetalt tilskot til 2.174 avkomsgranska verer. Av desse vart 268 avkomsgranska i miniringar i Hordaland og Rogaland. Det vart utbetalt 1.560 kr pr. prøvever i ordinær ring og 780 kr pr. prøvever i miniring. Det vart i tillegg utbetalt tilskot for 4.711 dosar prøveversæd à 60 kr, og 3,50 kr pr. lam i tilskot til registrering av pelseigenskapar på til saman 818 pelssaulam.

Finansiering av avlsarbeidet på sau

Verksemda til Landsrådet for saueavl sentralt er finansiert over Tiltaksfondet for småfe og fjørfe mm. og omsetningsrådet. I 2001 har midlar frå omsetningsrådet vore bruka til å støtte det fylkesvise avlsarbeidet i fylka: Østfold, Akershus, Buskerud, Vestfold, Telemark, Vest-Agder, Rogaland og Hordaland.

Kostnadene ved ringdrifta og gjennomføringa av avlsarbeidet lokalt er ikkje talfesta. Tilskotet til ringane dekkjer på langt nær alle kostnadene ved avlsarbeidet lokalt og det er ein vesentleg eigeninnsats i alle vereringane.

2. LANDSRÅDET FOR GEITAVL

Landsrådet for geitavl er underlagt styret i Nsg og har ansvaret for planlegging og gjennomføring av det organiserte avlsarbeidet på geit i Norge.

Fylkeslaga, Institutt for husdyrfag, TINE Norske Meierier og Landbruksdepartementet foreslår sine representantar for styret i Norsk sau- og geitalslag, som oppnevner Landsrådet for geitavl med to års funksjonstid.

Det var ingen forandringar i sammensetninga av landsrådet i 2001.

MØTER

Landsrådet for geitavl hadde i 2001 tre heldagsmøter (mars, mai og november) i tillegg til ett telefonmøte. Landsrådet arbeidet med/ behandlet til sammen 37 saker. Et utvalgt av viktige saker og virksomhet gjennom året kan nemnes:

a) Tilskudd til bukkeringene

Tilskudd til bukkeringene er utbetalt på grunnlag av antall avkomsgranska bukker ved prerangeringa i mai samme år. Det ytes fullt og halvt tilskudd-avhengig av antall døtre i produksjon etter ett års bruk som prøvebukk. Bukkene med 12-14 døtre i produksjon får halvt tilskudd, mens bukkene med 15 og mer får fullt tilskudd. Bukkene med halvt tilskudd får etterbetaling neste år hvis de har oppnådd minst 15 døtre i produksjon.

Tilskuddet er fordelt på to utbetalinger i året.

I 2001 ble det utbetalt tilskudd etter følgende satser:

Ordinær utbetaling:

- **3.800 kr** for bukker brukt 1 år som prøvebukk med minst 15 døtre

- **1.900 kr** for bukker brukt 1 år som prøvebukk med 12-14 døtre

- **1.750 kr** i etterbetaling for bukker med 12-14 døtre i 1999 (minst 15 døtre i 2000)

Etterbetaling ved årets slutt:

- **1.000 kr** for bukker brukt 1 år som prøvebukk med minst 15 døtre.

Totalt ble det utbetalt **643.950 kr** i tilskudd til ringene. Dette er en reduksjon på **26.474 kr** i forhold til tilskuddet som ble utbetalt i 2000.

I henhold til vedtak i Landsrådet ble det fra 1997 ikke utbetalt tilskudd til bukker som får beregnet offisiell indeks for første gang etter 2 års bruk som prøvebukk. Bakgrunnen for dette er at det utbetales tilskudd for bukker med 12-14 døtre i produksjon etter ett års bruk som prøvebukk.

b) Seminbukker 2001

På grunn av munn- og klauvsjuka problematikken var Geno Hallsteingård oksestasjon stengt i mai for innsett av seminbukker. Det ble istedenfor satt inn to bukker fra Dalane bukkering til sæduttak ved Særheim i Rogaland. Seminbukkene ble valgt ut på grunnlag av avlsindeks, delindekser og avlsverdi-jur beregnet i 2000. I tillegg ble bukkene med døtre eksteriørvurdert. Bukkene med avlsindekser og Aj, beregnet i november 2000 og 2001, er ført opp i *tabell 1*. I tillegg til disse to nye bukkene ble det sendt ut lagersæd fra seks seminbukker som har vært inne til sæduttak tidligere år. Totalt ble det sendt ut 1350 sæddoser.

Tabell 1. Seminbukkene 2001 med avlsindekser og Aj, beregnet i november 2000 og 2001.

Bukk nr.	Navn nr.	Far nr.	Ring nr.	Avlsind. 2000	Aj 2000	Avlsind. 2001	Aj 2001	Ant. doser
1998308	Svarteper	1993958	111	108	6	108	5	198
1998309	Fjell	1993958	111	116	6	118	5	258

c) Indeksberegninger i 2001

Ordinær indeksberegning for bukker og geiter ble gjennomført i november. I tillegg ble det gjennomført beregning av prerangeringsindekser for bukker både i april og juni.

I 2001 fikk 145 bukker av 1999-årgangen offisiell indeks, hvorav 45 (31 %) fikk avlsindeks 103 eller bedre.

I forbindelse med indeksberegningene lages det ulike lister som distribueres til ringene:

- Indeksliste bukker
- Indeksliste geit
- Liste over geiter etter bukk
- Liste over drektige geiter etter bukk
- Liste over påsatte kje etter bukk.

Overføring av indekser til geitekontrollen skjer kun i november.

d) Avlsstatuetten for 2001

Avlsstatuetten for bukker 2001 er av styret i Nsg tildelt Alvin Berntsen fra Tromvik i Troms for bukken 1998821 Simen. Ved avkomsgranskinga i 2001 fikk bukken avlsindeks 120 og avlsverdi-jur 5. Delindeksene var 105 for melk, 115 for protein og 110 for fett. Bukken er granska i ring 193 Kvaløya.

e) Landssamling av Avlsutvalg for geit

Landsrådet for geitavl arrangerte en landssamling av Avlsutvalg for geit i Stjørdal 4. – 5. mai. Samtlige fylker som har avlsutvalg for geit, var representert på samlingen. Det var første gang avlsutvalga for geit møttes til en felles samling og sentrale spørsmål i tilknytning til avlsarbeidet på geit i Norge ble diskutert.

f) Seminprosjekt på geit i Troms

I 2000 ble det gjennomført et forsøk med bruk av fersk sæd og enkel inseminasjonsteknikk på geit i Troms. Forsøket viste svært gode resultater og nye forsøk ble gjort i Troms høsten 2001. Denne gang for å se om vi også med bruk av frossen bukkesead og enkel inseminasjonsteknikk kan få gode resultater.

Resultatene ble ikke ferdigstilt innen utgangen av 2001. Mye tyder imidlertid på at det må gjøres flere forsøk med enkel teknikk og frossen sæd før det blir klarhet i om det fungerer eller ikke.

g) Framtidig seminstasjon for bukk

Plasseringen av en framtidig seminstasjon for bukk ble ikke avklart i 2001. Landsrådet for geitavl har overlatt til Nsg Semin A/S å ta føringen i arbeidet med å etablere en seminstasjon for bukk. Landsrådet ønsker å være rådgiver i prosessen og at Nsg Semin AS ellers drar nytte av de instanser, kompetanse og innspill som finnes for å komme fram til en god løsning.

3. ORGANISERT BEITEBRUK

Beitekonsulent Erling Skurdal er ansvarleg for den daglege oppfølginga av Organisert beitebruk (OBB). Han er også saksbehandlar i saker gjeldande beitebruk som blir fremja for styret i Tiltaksfondet for småfe og fjørfe m.m. Det er det same styret som administrerer OBB. Ein del saker vedrørande beitebruk i utmark som er behandla i styret for Tiltaksfondet, er også teke med her.

I kvart fylke fins eit utval for Organisert beitebruk som er rådgjevande overfor landbruksavdelinga hos fylkesmannen. Utvalet har som hovudoppgåve å kome med tilrådingar til søknader av ulike slag, drive møte- og informasjonsverksemd blant beitebrukarane og generelt fremje den organiserte beitebruken. Måten dette blir gjort på varierar svært mellom fylka, da behova er til dels svært ulike. Av den grunn er bruken av midlane innan OBB i stor grad overlatt til fylka. Ut frå rapportane frå utvala går det fram at det er utvikla gode rutiner for å målrette bruken av desse midlane for å gjera beiteressursane i utmarka tilgjengelege og beitebruken så rasjonell som mogeleg.

BUDSJETT. BRUK AV MIDLANE

Midlane som blir nytta gjennom OBB, kjem frå Tiltaksfondet for småfe, fjørfe m.m. For 2001 var budsjettet for OBB på til saman 14.545.000 kroner mot 14.580.000 året før.

a) Direkte tilskott til laga

Alle registrerte lag innan Organisert beitebruk fekk, på grunnlag av søknad for beitesesongen 2001, eit tilskott pr. heimsanka dyr på kr 5 for småfe og kr 10 for storfe. Satsane blir fastsett årleg av styret for Tiltaksfondet for småfe og fjørfe m.m.

b) Investeringsstilskott

For 2001 var samla sum for investeringsøknader frå fylka på 16.333 mill. kroner (2000: 13.719 mill kr). På grunnlag av dette vart det fordelt 4.790 mill kr (2000: 4.5 mill kr) som rammer til fylka (29% av samla kostnadsoverslag, 2000: 33%). Nedgangen i sum omsøkt skuldast ei tilpassing til mindre midlar avsett til investeringar i form av oppdeling av større prosjekt over fleire år, utsetting av prosjekt og ei generelt strengare prioritering i fylka. Dei siste 3 åra har det ikkje vore søkt om investeringsstilskott i samband med bekjemping av skrapesjuke.

Av investeringar som det blir gitt tilskott til, kan nemnast: sperregjerde, bruer, gjetarbuer, samle-/ skiljekveer, sankefeller, saltsteinautomatar, rydding av driftevegar, sikring av beite (myrhol, skórfeste) m.m. Oppsetting av sperregjerde aukar år for år, og utgjer nå om lag halvparten av den totale samla søknadssum for investeringar. Dette har vist seg å vera tiltak med svært god verknad, ofte for svært store beiteområde.

Styret i Tiltaksfondet har sett i gang eit arbeid med tanke på ei effektivisering av investeringsmidlane med hovudvekt på bruken av sperregjerde, utarbeiding av standardteikningar og kalkyler, standardavtaler m.m. Beitekonsulenten er ansvarleg for gjennomføring av dette arbeidet, som ein reknar med skal vera fullført innan 1. mai 2002. Materialet skal gjerast tilgjengeleg for beitelaga, planleggjarar og forvaltarar på ulike nivå i form av eit hefte/perm, samt at det skal leggjast ut på nettet.

c) Tilskott til utvida tilsyn i beite i samband med etablering av nye dyr pga. mædi og skrapesjuke

Dette tilskottet vart innført i 1997 for å hjelpe beitebrukarane med etablering av nye dyr i beita som ein følgje av nedslakting. Tilbakemeldingane frå beitebrukarane har i all hovudsak vore gode. Hittil har beitebrukarar i Akershus, Telemark, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Nordland kunne nyte godt av denne ordninga. Fylka får tildelt rammer etter søknad. Hovudregelen er at det kan ystast tilskott til nye dyr i 2 år – inntil 4 år frå oppstart, 1. året: kr 230, 2. året: kr 75. Køyring: 1 kr/km. Dei siste 3 åra har følgjande summar gått med: kr 901.000 (-99), kr 692.000 (-00), kr 193.000 (-01).

d) Tilskott til tiltak i område med store tap på beite

Som i tidlegare år vart det også i 2001 gjeve tilskott til lag med store tap av dyr på beite med tanke på å finne fram til tapsårsakane. Følgjande lag var med: *Reindøl s.l./Jore b.l.*, *Børkdalsfjellet s.l. (Oppl.)*, *Børve s.l. (Hord.)*, *Midtre Jølster s.l.*, *Eikefjord s.l. (Sogn og Fj.)*, *Valsøyfjord s.l. (Møre og Roms.)*, *Trollheimen Søndre (S.-Tr.)*, *Bø sg.-lag*, og *Kraksletta s.l. (Troms)*. Samla tilskott: kr 250.000.

Laga som tek del i denne ordninga, må følgje eit opplegg utarbeidd av OBB som bl.a. går ut på utvida tilsyn, registrering av vår-/haustvekt, kontroll av helsetilstand m.m. Det må leverast ein slutt rapport. Nærare opplysningar om dette kan ein få hos beitekonsulenten i Norsk sau- og geitlagslag.

TILSKOTT TIL BEITEPROSJEKT

a) Informasjonssystem for Beitebruk i Utmark (IBU)

IBU er eit system som skal vera eit redskap for å synleggjera og dokumentere beitebruken i utmarka i samband med arealplanar, KSL osv. Beitelaga innan OBB, deira beiteområde og opplysningar knytta til desse (dyr sleppt og tapt, rovvilttap, investeringstiltak, storleik på området, kvalitet m.m.) utgjør basisen i dette opplegget. Opplysningane blir registrert og teikna inn på kart (GIS). I tillegg vil opplysningar frå ein del andre databaser og kjelder bli kopla til dette, slik at ein vil kunne få fram ulike temakart som tap av dyr, dyr pr. arealeining, beitekvalitet, tap til rovvilt m.m. Karta skal kunne skrivast ut heilt ned på lagsnivå, og vil kunne justerast på grunnlag av den årlege søknaden frå laga.

Korleis desse karta skal gjerast tilgjengelege er ennå ikkje heilt avklart, men det har vore snakk om å legge dei ut på nettet. Ved utgangen av 2001 står det att berre 1 fylke som ennå ikkje har fullført dette arbeidet, som blir gjennomført med tilskott frå Tiltaksfondet.

b) Bærekraftig bruk av utmark til husdyrbeiting

Prosjektet *Bærekraftig bruk av utmark* til husdyrbeiting: *Økologiske effekter av sauebeiting i høyyfjellet* har som mål å vise korleis beiting over tid (5 år) påverkar flora og fauna. Reint praktisk blir dette gjennomført ved at områder (i Ryfylkeheiene/Hallingdal) gjerdes inn og beites med ulikt tal dyr eller ikkje i det heile tatt. Ansvarleg for gjennomføringa er Universitetet i Oslo, Norges Landbrukshøgskole og Universitetet i Trondheim. Norges Forskningsråd er hovudsponsor. Tilskott frå Tiltaksfondet kr 250.000 i 2001.

c) Vegetasjonskartlegging

Prosjektet har som mål å finne ut om ein gjennom kartlegging og analyse av vegetasjonen i eit beiteområde (Sagfjorden beitelag, Nordland) kan finne ut om feil beiting (for mange dyr, dårlig fordeling av dyra m.m.) er årsaken til låge lammevekter. Ein slik grundig gjennomgang og vurdering vil òg kunne vera til nytte for andre lag i same situasjon. NIJOS står for arbeidet. Tilskott i 2001: kr 50.000.

d) Fjellbeite og lavlandsbeite

Dette prosjektet, som skal gå over 4 år, har som målsetting å finne fram til kva for faktorar som påverkar tilvekst og slaktevekt hos lam i ulike beiteområde. Planteforsk Tjøtta har ansvaret for gjennomføringa. Hovudsponsor er Norges Forskningsråd. Tilskott frå Tiltaksfondet: kr 100.000 i 2001.

e) Kompetanseheving i utmarksbasert lammeproduksjon

Det synes å vera eit stor forbedringspotensiale når det gjeld beiting i utmark. Nsg i samarbeid med Fagsenteret for kjøtt, Norsk Institutt for Jord- og Skogkartlegging (NIJOS) og Institutt for husdyrfag (NLH), har tatt initiativ til utarbeiding av eit studieopplegg for å rette på dette. Ein tek her utgangspunkt i eksisterande data frå OBB, sauekontrollen, slakteridata m.m., i tillegg til data frå kvar enkelt beitebrukar sin gard/beitelaget sitt område. Studieopplegget rettar seg mot beitelag med rådgjevarar frå slakteri, forsøksringar o.a. som rettleiarar. 3-4 lag skal prøve ut dette opplegget i 2002. Institutt for husdyrfag har hovudansvaret for utarbeidinga av opplegget. Tilskott 2001: kr 200.000. Ferdig våren 2003.

f) Næringsmessig bruk av utmarka. Beitebruk i forhold til andre næringsinteresser

Dette prosjektet vart sett i gang i Oppland i år for å sjå på kva som kan gjerast for å sikre at beitebruken kjem med og blir teke omsyn til i arealplanar i utmarka, og kva lovverket gjev av moglegheiter i denne samanheng med vekt på plan- og bygnings-

lova. Det heile skal ende opp med ei handbok for planleggjarar med tanke på å sikre beiteinteressene, og eit seminar retta mot kommunale planleggjarar. Østlandsforskning står for den praktiske gjennomføringa. Tilskott frå Tiltaksfondet i 2001: kr 391.000. Planlagt avslutning våren 2002.

TAPSFØREBYGGJANDE TILTAK OG PROSJEKT

a) Bruk av dødsvarsalarutstyr

Tiltaksfondet disponerar om lag 600 radiosendarar (dødsvarsalarar), som etter søknad frå beitelag går på rundgang i landet. Det er sett som krav for å få låne utstyret at det er ein forskningsinstitusjon som står for gjennomføringa av opplegget. I 2001 vart desse brukt i eit spesielt alveldutsett område i Aure, Nordmøre (3. året, Universitetet i Oslo) og i Hemnes, Nordland (Planteforsk, Tjøtta Fagsenter). I tillegg vart det ydt tilskott til eit dødsvarsalar-prosjekt i Tovdal, Aust-Agder (Biotop A/S). Tilskott frå Tiltaksfondet til dei 3 prosjekta: kr 490.000 (over 3 år), kr 200.000 og kr 100.000. Resultatet blir presentert i egne rapportar og i Sau og Geit.

b) Tilskott til forskning på alveld

Som ein følgje av dei omfattande alveldskadane langs kysten sommaren -96, har det i ettertid vorte sett i gang mange forskingsprosjekt som ein håper vil kunne bringe oss nærare ei løysing på problemet. Denne innsatsen er koordinert gjennom ei eige alveldgruppe med utspring i fylka Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Dersom ein ikkje klarer å løyse gåta og finne fram til praktikable tiltak innan få år, så vil det ut frå dyrevernomsyn kunne bety slutten for beitebruken i ein del utsette område. Tiltaksfondet har vore bidragsytar i mange av prosjekta som har vore gjennomført. For 2001 vart det løyvd kr 600.000 til ulike prosjekt inkludert det nemnde radiomerkeprosjektet i Aure.

c) Utvikling av ei radiobjølle

Nsg har dei siste 30 åra engasjert seg i arbeidet med å få utvikla ei såkalla «radiobjølle» (radiosendar) for å kunne finn att daude og levande dyr, så langt utan resultat. Eit slikt hjelpemiddel ville kunne ha stor nytte med tanke på å finne fram til tapsårsaker for å sette inn nødvendige tiltak, hindre at dyr blir gåande att osv. Universitetet i Oslo v/Ivar Mysterud har på oppdrag frå Tiltaksfondet undersøkt kva som fins av slikt utstyr på marknaden i dag. Rapporten er levert, og det blir konkludert med at tilgjengeleg sendarutstyr ikkje er tilpassa beitenæringa sin bruk, og at prisen er for høg. Tiltaksfondet i samarbeid med Nsg skal ta initiativet til å føre dette arbeidet vidare.

TAPSERSTATNING

a) Katastrofetap

Det kan i spesielle tilfelle gjevast erstatning for tap av husdyr, også på beite (ikkje for rovviltskader). Dette gjeld berre tap som ein ikkje kan forsikre seg mot. For sau er

eigendelen 20% (minst 10 lammeeiningar), og erstatningssummen pr. lam er sett til kr 1.000, vaksne kr 1.800. I åra etter 1995 har ingen fått utbetalt katastrofeerstatning i samband med beiting i utmark – om ein ser bort frå mædi.

b) Erstatning for tap av beitedyr pga. rovdyr

I følgje DN sine tal har det vore ein nedgang i tal sau og lam tatt av rovvilt dei siste 3 åra; 1998: 51.227 dyr omsøkt erstatta/29.682 erstatta, 1999: 50.145/33.109, 2000: 49.520/32.034, 2001: 49.710/30.008. Frå beitenæringa si side er ein langt frå sikker på at dette er reelt. Tal omsøkt minkar ikkje i tilsvarande grad. Det har òg i fleire fylke skjedd ei innskjerping med omsyn til normaltap, krav til dokumentasjon og krav om tiltak i form av tilsyn, nedsanking m.m. med reduksjon i tal erstatta dyr og erstatningssum som følgje. Fylka ser ut til å tolke regelverket til dels svært ulikt. Det fins inga oversikt for landet når det gjeld tap av geit og storfe til rovvilt, men dei er samla sett heller beskjedne.

OPPGRADERING AV OBB

Tiltaksfondet tok i 2000 initiativet til ein gjennomgang av OBB med tanke å betre heile ordninga. Det vart sett ned 2 grupper; 1 beståande av avtalepartane i jordbruket med beitekonsulenten som sekretær, som skulle ta for seg *Kvalitetssikring av beitebruken i utmarka med vekt på OBB. Lov – og regelverk*. Ein omfattande rapport er lagt fram, der det blir konkludert med at det er eit betydeleg forbettringspotensiale når det gjeld beitebruk i utmark. Det blir peika på ei rekkje aktuelle tiltak. Ein viktig føresetnad for å kunne lykkast i denne samanheng og for å kunne nytte utmarka til beite i framtida, er at ein har eit sterkt OBB som redskap.

Den andre gruppa besto av beitekonsulenten og 4 fylkesagronomar i husdyrbruk, og de skulle ta for seg *Bruken av midlane med spesiell vekt på investeringar*. (Dette arbeidet er nærare omtala under Budsjett. Bruk av midlane, pkt. b) Investeringar, siste avsnitt.)

ORGANISERT BEITEBRUK 2000 og 2001. RESULTAT OG OPPSUMMERING

I år er vi kome dit vi skal og bør vera når det gjeld tilgang på opplysningar frå OBB. Som kjent vart søknadsfristen for tilskott til beitelaga flytta frå 15. januar til 1. november. Derfor har vi nå fått tala frå beitesesongen i januar i staden for som tidlegare mai/juni. Dette er ikkje minst viktig når det gjeld beitenæringa si deltaking i diskusjonar vedrørende rovviltforvaltning, der vi i alle år har måtta halde oss til DN sine erstatningstal når det gjalt tap i dei ulike områda. Nå kan vi legge fram våre eigne tal i tillegg, og da blir det med ein gong ein heilt annan diskusjon. Ikkje minst ville dette kunne vera virkningsfullt når ein får nytta desse opplysningane gjennom IBU-systemet og vist dei på kart. Dette representerer eit stort framsteg for beitenæringa. Tilgang til tala så tidleg fører i denne samanheng til at vi i årets melding må oppsummere to år av OBB.

OBB er nødvendig og livskraftig som aldri før, og stadig fleire ser nytta av å ha ei slik ordning med den oversikta og moglegheita for dokumentasjon som den gir. I mange område har gjerdeordningar gjennom OBB vore heilt avgjerande for at dyr skal kunne sleppast på beite, spesielt for storfe sin del. Av positive tendensar kan ein merke seg at storfe og geit i OBB har auka både i tal dyr og lag. Samla sett er tilslutningen for sau på om lag 80%, dvs. på det same nivå som dei siste åra.

Etter rekordtapet innan OBB i 1999 med 6.1% (sau+lam), har tapet dei siste 2 åra gått ned til 5.65% for både 2000 og 2001. Trass i denne nedgangen er det likevel berre 3 av 18 fylke som kjem under grensa som Statens dyrehelsetilsyn meiner bør nyttast for etisk forsvarleg drift i utmark – 4%. Som før er det dei store rovviltfylka som ligg på topp. At rovvilt er årsaka til dei høge tapa, er det ikkje lenger så mange som protesterer på.

Når det gjeld taps-% for storfe, så har den vore rimeleg stabil dei siste åra. Geita derimot har krabba sakte men sikkert oppover sidan registreringane starta i 1993, frå 1,97 % til godt over 3 %. Trass i dette, er det få dyr av storfe og geit som blir utsett for rovviltangrep. Viktige årsaker til dette er at storfe er store sett i høve til rovviltartane, og at geita is tor grad beiter rundt gardane er ein viktig årsak til dette.

Det må vera eit krav frå oss alle at beitenæringa sine framtidige vilkår i rovviltområda må avklarast i samband med dei 2 nye stortingsmeldingane som nå er i kjømda; ei om dyrehald og dyrevern i 2002 og ei ny rovviltmelding i 2003. I mellomtida får vi stå saman og løyse problema gjennom felles innsats i beitelaga.

Organisert beitebruk 2000. Fylkes- og landsoversikt

Fylke	Tal lag	Dyr sleppt			Taps-%			S+L tilsl. Org.b.b. %			
		Sau	Lam	Storfe	Geit	Sau	Lam		S+L	Storfe	Geit
Østfold	2	663	1.005	0	0	1,06	5,07	3,48	0,00	0,00	33
Akershus	10	5.623	8.313	742	0	2,72	7,64	5,65	0,94	0,00	90
Hedmark	70	44.013	68.944	3.507	566	5,25	10,99	8,75	0,31	0,18	95
Oppland	115	86.755	141.934	7.878	965	2,29	7,36	5,44	0,27	0,41	94
Buskerud	32	35.034	60.435	2.889	8	2,10	4,87	3,85	0,59	12,50	91
Vestfold	4	776	1.305	642	0	2,71	6,90	5,33	0,31	0,00	84
Telemark	56	20.853	33.947	344	306	1,89	4,57	3,55	0,87	0,98	89
Aust-Agder	23	10.529	16.657	0	0	2,02	6,86	4,98	0,00	0,00	71
Vest-Agder	26	16.249	25.036	481	0	2,97	8,17	6,12	1,46	0,00	76
Rogaland	68	39.969	57.927	197	27	1,96	3,61	2,93	1,02	0,00	44
Hordaland	97	55.646	82.399	3.488	393	2,32	5,04	3,94	0,60	4,58	63
Sogn og Fj.	125	87.329	121.637	8.447	2.564	2,49	6,44	4,79	0,66	9,48	89
Møre og Ro.	64	48.143	70.152	3.568	1.810	2,42	8,87	6,25	0,95	4,59	90
Sør-Tr.lag	59	44.766	64.936	2.861	1	2,77	8,56	6,20	0,14	0,00	87
Nord-Tr.lag	61	34.288	52.973	3.088	486	4,10	8,96	7,05	0,62	0,62	97
Nordland	78	61.939	89.961	2.151	662	3,25	9,19	6,77	1,02	1,81	80
Troms	54	48.355	71.416	828	2.020	3,40	10,23	7,47	0,24	0,89	92
Finnmark	13	8.344	11.497	36	75	3,66	9,14	6,83	0,00	6,67	78
Landet 2000	957	649.254	980.474	41.147	9.883	2,82	7,52	5,65	0,55	3,96	81
Landet 1999	938	643.352	968.246	41.614	7.656	2,95	8,20	6,10	0,59	3,29	78

Organisert beitebruk 2001. Fylkes- og landsoversikt

Fylke	Tal lag	Dyr sleppt			Taps-%			S+L tilsl. Org,b,b. %			
		Sau	Lam	Storfe	Geit	Sau	Lam		S+L	Storfe	Geit
Østfold	2	542	882	0	0	1,48	2,04	1,83	0,00	0,00	30
Akershus	11	5.810	8.577	862	0	2,84	8,78	6,38	0,35	0,00	95
Hedmark	69	45.482	70.718	3.343	384	4,72	10,81	8,43	0,15	0,00	98
Oppland	114	89.065	144.829	8.187	1.234	2,31	7,09	5,27	0,34	0,41	96
Buskerud	32	35.613	60.887	2.959	1	2,20	5,30	4,16	0,74	0,00	92
Vestfold	4	798	1.332	654	0	1,50	5,56	4,04	1,07	0,00	49
Telemark	58	21.783	35.034	372	479	1,89	4,75	3,65	0,81	2,30	96
Aust-Agder	22	10.670	16.597	0	0	2,28	7,10	5,22	0,00	0,00	73
Vest-Agder	26	17.084	25.418	379	1	3,14	7,83	5,95	1,06	0,00	77
Rogaland	68	42.756	61.680	241	37	2,04	3,58	2,95	0,83	2,70	46
Hordaland	97	56.599	84.698	4.433	625	2,71	5,24	4,23	0,90	2,24	67
Sogn og Fj.	124	85.978	122.103	8.619	2.602	2,96	7,28	5,50	0,72	8,34	89
Møre og Ro.	61	46.310	68.493	3.326	1.562	2,42	9,19	6,46	0,51	2,75	87
Sør-Tr.lag	57	44.721	67.551	3.151	1	2,54	8,16	5,92	0,51	0,00	85
Nord-Tr.lag	61	34.744	54.724	3.163	885	3,56	8,96	6,86	0,76	0,68	96
Nordland	81	63.864	97.824	2.821	802	3,06	8,64	6,43	0,60	1,50	83
Troms	52	48.529	75.294	826	1.411	3,08	9,10	6,74	1,69	1,35	92
Finnmark	11	8.147	11.589	60	31	3,88	9,93	7,43	0,00	0,00	80
Landet 2001	950	658.495	1.008.230	43.396	10.055	2,82	7,49	5,65	0,61	3,26	83
Landet 2000	957	649.254	980.474	41.147	9.883	2,82	7,52	5,65	0,55	3,96	81

4. GJETERHUNDARBEIDET

Nemnda har holdt ett ordinært nemndsmøte i 2001, og behandla 10 saker.

Det ble arrangert dommerkurs i Verdal 13. og 14. august. 45 personer deltok på kurset.

Det er ikke holdt instruktørkurs i regi av nemnda, men medlemmer av nemnda har vært instruktører ved instruktørsamlinger som er arrangert av flere fylkesnemnder/lag. Det er i tillegg holdt ett kontaktmøte mellom fylkesnemndene i Telemark, Vestfold og Buskerud og ett for Agder-fylka. Til disse møtene var også representanter fra styret i fylkeslaga invitert.

I regi av fylkesnemndene og de lokale gjeterhundnemndene er det også i 2001 holdt gjeterhundkurs/dressurkurs og treningssamlinger over heile landet. Det er stor oppslutning om disse kursa/treningssamlingene, og flere fylker kan på bakgrunn av disse arrangementa vise til stor breidde i gjeterhundaktiviteten. Gjeterhundprøvene viser også at resultatene kommer der det blir lagt ned mye arbeid i kurs og opplæring av hunder og førere.

Antall gjeterhundprøver og deltagelse på disse har vært slik de siste åra:

År	Antall prøver	Antall hunder som har deltatt	Antall førere som har deltatt	Antall prøver per hund	% hunder med godkjent prøve
1995	122	465	368	3,3	74
1996	145	506	393	3,4	76
1997	150	535	412	3,3	76
1998	152	528	396	3,7	75
1999	174	539	410	3,9	75
2000	186	591	405	4,1	74
2001	191	568	399	4,9	77

Det er innrapportert resultat fra 161 gjeterhundprøver rundt om i landet i 2001. Totalt har 534 hunder og 349 førere deltatt på disse prøvene. I gjennomsnitt har hver hund starta 4,1 ganger. 75 % av hundene som deltok klarte godkjent prøve.

Nordisk mesterskap og landskampen mot Sverige ble arrangert 18. og 19. august i Skåne i Sverige. Nordisk mester ble Torbjørn Jaran Knive med hunden 04398/97 Lyn. Norge vant landskampen med relativt klar margin.

Torbjørn Jaran Knive vant også Continental Sheepdog Championship (CSC), med samme hund som han gikk til topps med i «Nordisk». Det er andre året på rad Knive vinner dette prestisjetunge arrangementet. Det var flere nordmenn som gjorde det

skarpt i CSC. 2. plassen gikk til Sander Hindenes og hunden Glen og Kjetil Vasstveit og hunden Rex ble nr. 5. Norge ble også dette året beste nasjon.

Norgesmesterskapet ble arrangert 13. og 14. oktober i Suldal i Rogaland. Norgesmester ble Sander Hindenes fra Lindås i Hordaland med hunden Drift. Dette var 3. NM-tittelen til Hindenes.

Torbjørn Jaran Knive og hunden Lyn har i to år på rad vunnet Europamesterskapet i bruk av gjeterhund, eller Continental Sheepdog Championship, som det mer presist heter.

5. PROSJEKTNEMNDA FOR GEIT

Prosjektnemnda for geit ble konstituert i Nsg med utgangspunkt i Verdiskapingsprogrammet (VSP). Mandatet til nemnda ble vedtatt på styremøte i Nsg i august 2000. Virksomhetsperioden ble satt til 5 år.

Gjennom sin virksomhet skal prosjektnemnda for geit komme med konkrete framlegg til tiltak som styrker geiteholdet framover, delta i debatten om veivalg i de viktigste sakene for geiteholdet og skape aktivt miljø på geitesida i Nsg.

Det ble konstituert ny sammensetning av prosjektnemnda i 2001. Den består av Magnhild Nymo (leder), Svein Håpnæs og Bjørn Nygård. Vara er Jens Heggstad. Avlskonsulenten for geit fungerer som sekretær.

I 2001 har nemnda hatt til sammen tre møter, to møter i mars og ett møte i juni. Av saker som prosjektnemnda har arbeidet med i forbindelse med disse møtene, kan nevnes:

a) Produksjonstilskudd til melkegeit

I følge forskrifter for produksjonstillegg må melkegeiter ha kjeet for å få tilskudd pr. 31.12. Dette slår uheldig ut for buskaper som har kjeing etter årsskiftet, da første-gangskjeere ikke får tilskudd for det første halvåret.

For å sikre jevn melkeleveranse gjennom året er det stor variasjon i kjeingstidspunkt på geitebruka. Laktasjonsperioden og arbeid med melking er likt fordelt på årsbasis, uavhengig av kjeingstidspunkt. Det samme gjelder kjeoppdrett. Slik regelverket fungerer, blir geitebruka som tilpasser sin produksjon til markedetsbehovet ved å ha kjeing etter årsskiftet unødvendig straffet.

Etter at tilskudd til melkegeit i den siste jordbruksavtalen var løftet opp, med lik sats opp til 125 geiter, har dette fått mye større virkning enn tidligere for alle geitebruk som har under 100 voksne melkegeiter (+ påsett).

b) Bekjempelsesprogram mot CAEV, byllesjuke og paratuberkulose

Prosjektnemnda er enig i at det bør innføres konkrete tiltak som fører til forbedring av helsestatus i den norske geitepopulasjonen og stiller seg bak det foreslåtte bekjempelsesprogrammet og sanering av CAEV, byllesjuke og paratuberkulose. Det haster imidlertid med å få satt i gang tiltak med sikte på reduksjon av sykdommen også i de besetninger som ikke blir med i prosjektet i første omgang.

c) Ryggmarg som risikoavfall

De som driver med småskalaforedling av kjøtt fra småfe som er over 12 mnd. kan ikke lenger få hele slaktet tilbake fra slakteriet. Fra 01.01.01 må slakteriet, i følge SRM-forskriften – forskrift om spesielt risikomateriale – for å hindre spredning av kulgaskap gjennom kjøtt til forbruker, skjære bort hele ryggen på dyret. Dette påfører store kostnader for dem som driver småskalaforedling.

I hvor stor grad det er mulig å få dispensasjon fra forskriftene er vanskelig å si. Prosjektnemnda ber Nsg se nærmere på denne problemstillingen. Samtidig er det viktig å signalisere overfor VSP at det ikke bør tildeles tilskudd til foredling av kjøtt fra voksne geiter.

d) Innspill til TINE Norske Meierier om kvalitet på, markedsføring og salg av brunost

Hovedanvendelsen av geitemelk er til brunostproduksjon, og det er grunn til å tro at dette fremdeles vil være situasjonen i mange år framover. Derfor er det lite tilfredsstillende at salget av brunoster har gått ned på hele 90-tallet. Det ser dessuten ut til å være lite initiativ fra meierisiden angående dette. Totalt brunostsalg gikk ned med 15 % fra 1993 til 1998. En av årsakene til den nåværende situasjonen er trolig varierende kvalitet på brunosten som finnes på markedet. Internkontrollsystem på meieriene fanger ikke godt nok opp oster som ikke holder mål, og dette fører til at kundene heller kjøper andre oster som de kan få kvalitetsgaranti på.

Det må være et minimumskrav at all ost som finnes på markedet er av jevn god kvalitet. Dette vil bygge opp tilliten til brunost og dermed stoppe salgsnedgangen og kanskje føre til økning av salget. Da det er ca. 68 % av all geitmelken som blir benyttet til produksjon av brunost, er det av avgjørende betydning at kvaliteten på osten holder kravene og at det settes i gang tiltak som setter brunost i fokus. Det er for lite satsning og markedsføring av brunoster. Noe som er svært beklagelig da nyere forskning bekrefter at brunost er den beste kilden til lett tilgjengelig jern. Det er viktig at dette, sammen med produksjon av nye ostetyper, kan gi mulighet for bedre og mer fornuftig utnyttning av geitmelk. Prosjektnemnda anmoder styret i Nsg til å ta tak i denne saken og ønsker at problemstillingen blir ført videre overfor TINE Norske Meierier.

e) «Marknadsorientert geitehald på lokalt ressursgrunnlag» – søknad til SND, Verdiskapningsprogrammet

Prosjektnemnda for geit stiller seg positiv til søknaden. Tema som omhandler utnyttning av geitas flerkulturelle egenskaper, sammen med et tett samarbeid mellom næringa, Nsg og NLH, kan tjene hele geiteholdet. Prosjektet kan styrke det som hittil er gjort på dette området og samtidig gi svar på en del uavklarte momenter. Det er viktig å få videreføre utviklingsarbeidet innen disse temaene som søknaden omhandler.

SND har etterlyst slike typer søknader på geit i forbindelse med Verdiskapningsprogrammet. Det er derfor viktig at næringa responderer på de oppfordringer som har kommet. Blir prosjektet vellykket, vil resultatene ikke bare komme nisjeprodusenter til gode, men de vil videreføres til hele næringa.

6. UTMARKSNEMNDA

Styret oppnemnde i sommar nye medlemmer i utmarksnemnda. Leiaren er også medlem av styret i Nsg, slik at kontakten mellom styret og nemnda skal bli så god som mogeleg. Dette synes å fungere bra.

Aktiviteten i utmarksnemnda har dette året vore høgare enn på mange år. Nemnda har hatt 3 møter (derav 1 pr. telefon) og jamnleg kontakt utanom desse. Mange saker innan sektoren har vore tatt opp, enten på initiativ frå styret eller frå nemnda sjølv. Nemnda utarbeidde ein arbeids-/handlingsplan i 2000, som stadig blir revidert og følgd opp. Den er ei god rettesnor for det langsiktige arbeidet i nemnda, og er i stor grad samordna med andre planar i Nsg som vedrører denne sektoren.

I tillegg til dei ordinære møta tok nemnda i 2001 initiativet til ein nyskaping på landsmøtet, nemleg møte kvelden før på same tid og måte som avlsmøta. Eit hovudmål med dette var å betre kontakta mellom fylka og Nsg sentralt på denne sektoren. Ulike saker vart teke opp, og det vart konkludert med at det bør settast inn meir ressursar på utmarkssektoren i Nsg (nå oppfylt gjennom ei 1/2 stilling), det må settast inn ei 1/2 stilling i samband med rovviltmeldinga (oppfylt) og ein bør ha som mål å arrangere landssamlingar for å betre kontakta mellom fylka og sentralt. 30 personar var til stades på møtet, 14 fylke var representert og 8 var med fra rovviltutvalget (RUR) i sine respektive fylke.

7. KOMPETANSENETTVERK FÔR OG FÔRING

I 2001 tok Det Kgl. Selskap For Norges Vel initiativ til å etablere et treårig prosjekt med navnet «Kompetansenettverk fôr og fôring». Nsg takket ja til tilbudet om å delta i et «kompetanseforum» som er etablert i prosjektet. Kompetanseforumet består av en representant fra 20-30 organisasjoner, institusjoner, virksomheter og personer som har interesse i fôr og fôring, og som skal møtes 1-2 ganger i året. Forumet skal arbeide med nytenkning, idéskaping, effektivisering og samordning innen forskning og kunnskapsformidling. Økt samarbeid og samordning innen rådgiving og videreutvikling av hjelpemidler innen rådgiving vil også være et viktig arbeidsfelt.

Prosjektet søkes finansiert fortrinnsvis gjennom tre finansieringskilder; Forskningsmidler, jordbruksavtalemidler og gjennom en deltakeravgift fra alle som deltar. Styringsgruppen har utviklet en finansieringsplan som går ut på at deltakerne skal bidra med ca 1/3 av det årlige budsjettet for prosjektet. Finansieringsplanen deler deltagerne i grupper etter antatt betalingssevne (2%, 5% og 15%, og Norsk sau- og geitalslag skal årlig bidra med 2% av deltakeravgiften for prosjektet. For 2001 utgjorde dette 5.000 kr.

8. NETTVERK FOR NYSKAPING OG KOORDINERING I GEITEHALDET

Med bakgrunn i «Geita – Strategiplan for norsk geitehald» ble det i løpet av sommeren 2001 dannet en arbeidsgruppe for «Nettverk for nyskaping i geiteholdet». Ivar Bjarne Underdal fra Norsk Gardsost og Jostein Sande fra Norsk Seterkultur tok initiativ til å opprette arbeidsgruppa. I tillegg er Gjermund Stormoen fra TINE og Magnhild Nymo/Lars Erik Wallin fra Nsg medlemmer i arbeidsgruppa.

SND bevilget tilskott til et forprosjekt i august 2001. Arbeidsgruppa hadde diverse møteaktivitet i løpet av høsten/vinteren og i tillegg ble det arrangert en nettverkssamling i oktober 2001, der representanter fra organisasjonene, foredlingsleddene, eksportrådet, bevilgende myndigheter og flere andre deltok.

Forprosjektet skal munne ut i søknad til Verdiskapningsprogrammet for norsk matproduksjon om et 3-årig prosjekt med tanke på å skape arenaer for det markedsrettede utviklingsarbeidet i næringa.

9. GENRESSURSUTVALGET FOR HUSDYR

I 2001 vart Genressursutvalget for husdyr omorganisert og Norsk sau- og geitalslag vart tilbydd plass i utvalet. Utvalet skal mellom anna arbeide for bevaringstiltak for trua norske husdyrraser og overvake situasjonen for andre norske raser, også dei knytta til det offisielle avlsarbeidet.

For sau har Norsk sau- og geitalslag, i samarbeid med genressursutvalet, eit prosjekt kor målet er sæduttak på ti verar av kvar av dei to trua rasane grå trønder og gammal spæl. For geit har det i 2001 vore arrangert ein utferd til Selje for å sjå på situasjonen for den norske kystgeita.

10. RÅDET FOR ULLOMSETNING

Rådet for ullomsetning, der Norsk sau- og geitalslag har hatt observatørstatus, har vært det organet som blant annet har fastsatt tilskuddet på ull i de forskjellige klasser. Ved jordbruksforhandlingene i 2001 ble det vedtatt at dette rådet skulle nedlegges som et ledd i en forenklingsreform.

Fra 1. januar 2002 er det derfor Statens Landbruksforvaltning som skal overta rådets funksjon.

V **SENTRALADMINISTRASJONEN**

Adressen til kontoret:

Parkveien 71, 0254 Oslo
Postboks 2323 Solli, 0201 OSLO

Telefon: 23 08 47 70
Telefaks: 22 43 16 60
E-post: nsg@nsg.no

Bank: 8101.05.12980

Ansatte ved kontoret pr. 31.12.01

Svein Brautaset, generalsekretær (permisjon f.o.m. 15.05.01)
Lars Erik Wallin, organisasjonssjef (f.o.m. 15.02.01), fung. gen.sekr. (f.o.m. 15.05.01)
Arne Maurtvedt, redaktør
Ada Kalheim, administrasjonssekretær
Mona Skjønhaug, kontorfullmektig
Arne Flatebø, 1. konsulent næringspolitikk og forvaltning
Erling Skurdal, 1. konsulent beitebruk
Signe Dahl, avlskonsulent sau (engasjement, semingransking på NLH t.o.m 01.07.01)
Ingunn Nævdal, avlskonsulent geit (fødselspermisjon t.o.m. 01.06.01)
Magne Langseth, konsulent
Veronika Seim, rovviltkonsulent (3-årig prosjekt frå 01.01.00)
Lars Bryhni, daglig leder NSG Semin AS (f.o.m. 01.06.01)

Ansatte som har arbeidsplass på Ås, NLH

Inger-Johanne Holme, småfekonsulent
Leif Sigbjørn Eikje, vikar småfekonsulent (f.o.m. 01.07.01),
(vikar avlskonsulent sau t.o.m. 30.06.01)
Ewa Wallin, vikar småfekonsulent (f.o.m. 01.08.01)
(vikar avlskonsulent geit, t .o.m. 30.06.01)

Ansatte som har arbeidsplass på Hamar, Norsvin

Tone Maria Hanssen, småfekonsulent (fødselspermisjon f.o.m. 01.11.01)

Svein Brautaset

Lars Erik Wallin

Arne Maurtvedt

Ada Kalheim

Mona Skjønhaug

Arne Flatebø

Erling Skurdal

Signe Dahl

Ingunn Nævdal

Magne Langseth

Veronika Seim

*Inger-Johanne
Holme*

Leif Sigbjørn Eikje

Ewa Wallin

*Tone Maria
Hanssen*

Lars Bryhni

LANDSSTYRET

*Odd E. Risan
(leiar)*

*Sigurd Krekke
(n.leiar)*

Åge Lohn

Ove Ommundsen

Magnhild Nymo

Erling Fløystad

Erling Offerdal

*Vivi Lindholm
(ordførar)*

VI TILLITSVALGTE

Styret

Odd E. Risan (leder), Engan, Rute 5, 7340 Oppdal	t. 72 42 46 80
Sigurd Krekke, 2634 Fåvang	t. 61 28 45 71
Åge Lohn, Nordgård, 2580 Folldal	t. 62 49 04 20
Ove Ommundsen, Pundsnes, 4130 Hjelmeland	t. 51 75 04 37
Magnhild Nymo, Nymoen, 9372 Gibostad	t. 77 84 79 19
Erik Fløystad, Austre Moland, 4849 Arendal	t. 37 03 34 92
Erling Offerdal, Ofredal, 6885 Årdalstangen	t. 57 66 49 51
Vivi Lindholm (ordfører) Postboks 35, 2031 Nannestad	t. 63 99 72 02

Vararepresentanter

1. Mette Karlgård, Sul, 7760 Vuku	t. 74 07 00 26
2. Olav Gunnar Hjelmeland, 5464 Dimmelsvik	t. 53 48 47 21
3. Gerd Inger Saltnes, Straumfjordnes, 9151 Storslett	t. 77 76 49 74

Årsmøtevalgte representantskapsmedlemmer

Vivi Lindholm (ordfører) Postboks 35, 2031 Nannestad	t. 63 99 72 02
Per Ivar Laumann (varaordfører), Bogenes, 8275 Storjord i T.	t. 75 77 31 48
1. Pascale Baudonnel, 5746 Undredal	t. 57 63 17 46
2. Widar Marvik, Straumfjordnes, 9151 Storslett	t. 77 76 49 42
3. Ingrid Arneng, Søre Skjel, 2940 Heggnes	t. 61 34 01 98

Vararepresentanter

1. Nils Einar Kjøsnes, Kjøsnes, 6850 Skei i Jølster	t. 41 44 86 38
2. Finn Vik, Kåfjorddalen, 9147 Birtavarre	t. 77 71 76 68
3. Anne Helene Haugen, Heggero, 2680 Vågå	t. 61 23 98 61

Fylkesledere

Østfold:	Jan Herland, Myhrvold, 1860 Trøgstad	t. 69 82 77 33
Akershus:	Vivi Lindholm, Postboks 35, 2031 Nannestad	t. 63 99 72 02
Hedmark:	Karl Sigurd Hole, Åkre, 2485 Rendalen	t. 62 46 71 22
Oppland:	Trond Dalsegg, 2686 Lom	t. 61 21 12 37
Buskerud:	Øivind Gurandsrud, Iledalsvn. 24, 3410 Sylling	t. 32 85 63 38

Vestfold:	Morten Ueland, Søndre Årø Gård, 3135 Torød	t. 33 38 44 34
Telemark:	Dag H. Lauvstad, Livegen 204, 3800 Bø i T.	t. 35 95 00 94
Aust-Agder:	Jon Hovet, 4748 Rysstad	t. 37 93 63 78
Vest-Agder:	Sven Haughom, Haughom, 4480 Tonstad	t. 38 37 08 51
Rogaland:	Ove Ommundsen, 4130 Hjelmeland	t. 51 75 04 37
Hordaland:	Ove Holmås, Fjellsende, 5956 Vågseidet	t. 56 36 07 93
Sogn og Fjordane:	Geir Ole Ervik, 6750 Stadlandet	t. 57 85 99 90
Møre og Romsdal:	Rolv Arne Ljøen, 6218 Hellesylt	t. 70 26 52 25
Sør-Trøndelag:	Olav Edvin Heggvold, 7288 Soknedal	t. 72 43 61 67
Nord-Trøndelag:	Mette Karlgård, Sul, 7660 Vuku	t. 74 07 00 26
Nordland:	Helge J. Nilsen, Forstranda, 8140 Inndyr	t. 75 75 64 17
Troms:	Karl Idar Berg, 9146 Olderdalen	t. 77 71 72 67
Finnmark:	Leif Kristian Sundelin, Bonakas, 9845 Tana	t. 78 92 70 53

Medlemmer i valgmennda

1. Erik Landsem (leiar), Landsem, 7760 Snåsa	t. 74 15 25 87
2. Kirsti Timenes Bell, 6978 Viksdalen	t. 57 71 97 70
3. Oddvard Galdal, 4436 Gyland	t. 38 37 66 15
4. Morten Ueland, Søndre Årø Gård, 3135 Torød	t. 33 38 44 38
5. Tore Pettersen, 8485 Dverberg	t. 74 14 63 31

Varamedlemmer

1. Ola Arne Aune, Driva, Rute 5, 7340 Oppdal	t. 72 42 41 78
2. Bjørn Nygård, Kandal, 6823 Sandane	t. 57 86 75 26
3. Olav M. Kvisli, Haugenes, 4985 Vegårshei	t. 37 16 91 44
4. Eivind Fossum, 2636 Øyer	t. 61 27 80 46
5. Jon Lamøy, Torhop, 9845 Tana	t. 78 92 76 93

Revisor

KPMG AS

Kontrollutvalget (valgt av representantskapet)

Øivind Gurandsrud, Ilebakken 24, 3410 Sylling	t. 32 85 63 38
Morten Ueland, Søndre Årø Gård, 3135 Torød	t. 33 38 44 34

Varamedlem

Jan Herland, Myhrvold, 1860 Trøgstad	t. 69 82 77 33
--------------------------------------	----------------

Landsrådet for saueavl

Representanter

1. Sigurd Krekke, (leder), 2634 Fåvang t. 61 28 45 71
2. Kjell Horten, 2550 Os i Østerdalen t. 62 49 75 40
3. 1. amanuensis Tormod Ådnøy, Inst. for husdyrfag,
NLH, Postboks 5025, 1432 Ås t. 64 94 79 69
4. Per Liahagen, Gilde Fellesslakteriet, Avd. Gol, 3550 Gol t. 32 02 98 23
5. Overingeniør Ken S. Lunn, FM i Oppland, Lbr.avd.,
Serviceboks, 2810 Gjøvik t. 61 18 92 37

Vararepresentanter

1. Sigmund Skjæveland, Hetland, 4387 Bjerkreim t. 51 45 02 86
2. Lars Ivar Fause, Veiskifte 2, 9050 Storsteinnes t. 77 72 06 74
3. Professor Gunnar Klemetsdal, Inst. for husdyrfag, NLH,
Postboks 5025, 1432 Ås t. 64 94 80 10
4. Finn Avdem, Norsk Kjøtt, Boks 360 Økern, 0513 Oslo t. 22 09 21 76
5. Førstekonsulent Per Finset, Landbruksdepartementet,
Postboks 8007 Dep., 0030 Oslo t. 22 24 93 45

Sekretær: Signe Dahl, Nsg.

Landsrådet for geitavl

Representanter

1. Åge Lohn (leder), Nordgård, 2580 Folldal t. 62 49 04 20
2. Ola Dyrstad, Tangen, 9151 Storslett t. 77 76 41 45
3. Per Skipenes, TINE Norske Meierier Ås, Postboks 58, 1431 Ås t. 64 97 37 19
4. 1. amanuensis Tormod Ådnøy, Inst. for husdyrfag,
NLH, Postboks 5025, 1432 Ås t. 64 94 79 69
5. Overingeniør Ken S. Lunn, FM i Oppland, Lbr.avd.,
Serviceboks, 2810 Gjøvik t. 61 18 92 37

Vararepresentanter

1. Inger-Johanne Tafjord, Eidsdal, 6215 Eidsdal t. 70 25 91 02
2. Kirsti T. Bell, 6978 Viksdalen t. 57 71 97 70
3. Vibeke Vonheim, TINE Norske Meierier Ås, Boks 58, 1431 Ås t. 64 97 37 10
4. Professor Gunnar Klemetsdal, Inst. for husdyrfag,
NLH, Postboks 5025, 1432 Ås t. 64 94 80 10
5. Førstekonsulent Per Finset, Landbruksdepartementet,
Postboks 8007 Dep., 0030 Oslo t. 22 24 93 45

Sekretær: Ingunn Nævdal, Nsg.

Prosjektnemnda for geit

Representanter

1. Magnhild Nymo (leder), 9372 Gibostad	t. 77 84 79 19
2. Svein Håpnes, Skånali, 7898 Limingen	t. 74 33 59 29
3. Bjørn Nygård, Kandal, 6823 Sandane	t. 57 86 75 26

Vararepresentant:

Jens Heggestad, 6878 Veitastrand.	t. 57 68 78 65
-----------------------------------	----------------

Sekretær: Ingunn Nævdal, Nsg.

Gjeterhundnemnda

Representanter

1. Rolf Finstad (leder), Hafstad Vestre, 2030 Nannestad	t. 63 99 72 17
2. Fritz van der Kooij, Hopland, 5110 Frekhaug	t. 56 17 75 09
3. Bjørn Ola Vaagaasarøygard, 2683 Lom	t. 61 21 16 17
4. Knut B. Simensen, Jordfallet, 9500 Alta	t. 78 43 41 79
5. Per Helge Lindholt, 2324 Vang	t. 62 59 60 48

Vararepresentanter:

1. Ivar Thoresen, Ytre Levang, 8890 Leirfjord	t. 75 04 89 34
2. Bjørn Berntsen, Berkåk, 7391 Rennebu	t. 72 42 59 48

Sekretær: Arne Flatebø, Nsg.

Utmarksnemnda

Representanter

1. Ove Ommundsen (leder), Pundsnes, 4130 Hjelmeland	t. 51 75 04 37
2. John Helge Steinnes, 9042 Laksvatn	t. 94 80 54 28
3. Eivind Fossum, 2636 Øyer	t. 61 27 80 46

Vararepresentanter:

1. Jarle Helland, 5936 Manger	t. 56 37 31 16
2. Morten Foss, Korsen Fiane, 4900 Tvedestrand	t. 37 16 04 87

Sekretær: Erling Skurdal, Nsg.

Styret i BSF – sentralt

<i>Vararepr. for 2 år:</i> Erik Fløystad, Austre Moland, 4849 Arendal	t. 37 03 34 92
--	----------------

VII STYRETS MELDING

I henhold til krav i regnskapsloven vil styret hevde at årsmeldinga gir et godt bilde av arbeidet og organisasjonsdrifta i Norsk sau- og geitalslag.

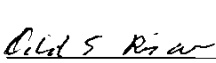
Utsiktene er gode og organisasjonen står godt rustet med dyktige ansatte og tillitsvalgte.

Med de investeringene som er foretatt på lagets eiendom de senere årene, og spesielt i 2001, er forutsetningene de beste for å skape et trivelig miljø både for de som arbeider der og besøkende.

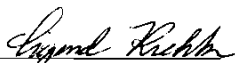
Styret har vurdert at oppussingsarbeidet som er utført i Parkveien 71 de senere årene delvis er oppgradering av eiendommen. Kr 620.000,- (kr 250.000,- fra 2001 og kr 370.000,- fra tidligere) er derfor aktivert på denne.

De resterende vedlikeholdsutgiftene er kostnadsført direkte i 2001, noe som har gitt et underskudd i regnskapet.

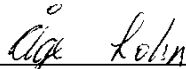
Årsregnskapet gir likevel forutsetning for fortsatt drift. Styret kjenner ikke til forhold som tilsier noe annet.

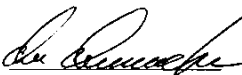
Odd E. Risan
leder

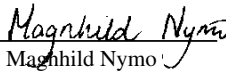
Sigurd Krekke
nestleder

Åge Lohn
styremedlem

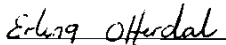
Ove Ommundsen
styremedlem

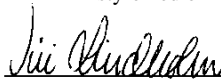
Magnhild Nymo
styremedlem

Erik Fløystad
styremedlem

Erling Offerdal
styremedlem

Vivi Lindholm
ordfører

VIII ÅRSREGNSKAPET/REVISORMELDING

1. RESULTATREKNESKAP 2001

	Note	2001	2000
Driftsinntekter			
Kontingent		7 002 580	6 072 450
Annonseinntekt		1 254 462	1 105 682
Anna sal		92 334	91 258
Deltakaravgift		232 377	163 445
Tilskot	1	1 410 190	475 000
Leigeinntekter		231 943	171 400
Andre driftsinntekter	2	8 628 771	19 735 885
Sum driftsinntekter		18 852 657	27 815 120
Driftskostnader			
Refundert kontingent		1 887 720	1 625 470
Varekjøp		0	14 000
Sau og Geit		1 289 388	1 110 883
Lønnskostnader	3	5 836 470	5 944 258
Andre sosiale kostnader		66 024	52 859
Avskrivning	8	165 873	144 222
Tap på krav		132 766	0
Lokaler, eigedom		578 033	359 643
Kontor- og organisasjonsdrift		1 490 553	1 363 692
Reiser		1 657 309	1 958 931
Avl, organisert beitebruk		6 410 073	15 413 303
Sum driftskostnader		19 514 209	27 987 261
Driftsresultat		-661 552	-172 141
Sum finansinntekter		124 316	177 931
Sum finanskostnader		-47 426	-2 927
Sum finansposter		76 890	175 004
Årsresultat		-584 662	2 863

2. BALANSE PR. 31.12.01

	Note	2001	2000
Aktiva			
<i>Anleggsmidler</i>			
Bygning/tomt	8	1 745 300	1 126 114
Inventar, utstyr	8	199 000	308 520
Sum varige driftsmidler		1 944 300	1 434 634
<hr/>			
Aksjar / andelar	7	323 900	323 900
Sum anleggsmidler		2 268 200	1 758 534
<hr/>			
<i>Omløpsmidlar</i>			
Kundar	5	272 558	1 669 750
Andre kortsiktige fordringer	6	644 731	2 283 939
Mellomrekneskap LD	10	112 997	0
Sum fordringer		1 030 286	3 953 689
<hr/>			
Kontanter, bankinnskot	4	5 615 168	7 862 429
Sum omløpsmidler		6 645 454	11 816 118
<hr/>			
Sum aktiva		8 913 654	13 574 652
<hr/>			
Gjeld og egenkapital			
<i>Eigenkapital</i>			
Opptjent egenkapital	9	3 335 454	3 920 116
Sum egenkapital		3 335 454	3 920 116
<hr/>			
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		3 938 573	3 245 373
Forskotstrekk, arb.giv.avg., mva		656 089	522 673
Skuldige feriepengar		483 104	469 473
Mellomrekneskap LD	10	0	374 370
Anna kortsiktig gjeld		500 434	5 042 647
Sum kortsiktig gjeld		5 578 200	9 654 536
<hr/>			
Sum gjeld og egenkapital		8 913 654	13 574 652
<hr/>			

3. SPESIFIKASJONAR OG NOTAR TIL REKNESKAPEN 2001

Rekneskapen til Norsk sau- og geitalslag er ein totalrekneskap som inkluderer Landsrådet for saueavl, Landsrådet for geiteavl og Organisert beitebruk (beitekonsulent)

1 - Tilskot

TINE Norske Meierier	175 000	
SND	135 000	
Statens Landbruksforvaltning	45 000	
Omsetningsrådet	1 055 190	1 410 190

2 - Andre driftsinntekter

Refunderte kostnader

Klippekulen	518 592	
Nordiske geitedagar	10 000	
Småfekonsulent NLH (omsetn.rådet)	425 000	
Diverse	48 179	
Kompetanseheving	100 000	1 101 771

* Administrasjon

Medlemsservice AS	150 000	150 000
-------------------	---------	---------

* Avl

Tiltaksfondet for småfe og fjørfe m.m.	9 995 000	
Overført til NSG Semin AS	-2 623 000	
Fersksæd Troms	5 000	
Semininntekter	0	7 377 000
Sum andre driftsinntekter		8 628 771

3 - Lønnskostnader

Lønnskostnader er sett saman av følgjande postar:

	2001	2000
Lønningar	4 480 701	4 579 146
Folketrygdavgift	649 675	651 016
Pensjonskostnader	352 703	300 140
Andre honorar-/lønnskostnader	353 391	413 956
Sum lønnskostnader	<u>5 836 470</u>	<u>5 944 258</u>
Gjennomsnittleg tal tilsette	14	15

Pensjonspremiefond

Laget har pensjonsforsikringa si i Gjensidige NOR Spareforsikring. Innbetalt pensjonspremie gir avkastning som vert godskreve laget sitt premiefond i Gjensidige NOR. Midlane i fondet kan berre nyttast til å dekkja pensjonspremie.

I 2001 er det bokført kostnader til pensjonspremie med kr. 363.165.

Fondet som pr. 31.12.2001 utgjer kr. 1.442.942 er ikkje teke med i balansen.

Generalsekretær, styreleiar og nestleiar

Generalsekretæren har i 2001 motteke kr. 222.804 i lønn. Han har hatt permisjon sidan medio mai 2001. Fungerande generalsekretær har motteke kr. 310.088 i lønn.

Begge har i tillegg telefonordning og dekning av reiseutgifter etter statens satsar.

Styreleiar og nestleiar har hatt høvesvis kr. 40.000 og kr. 15.000 i fast godtgjersle.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar utgjer kr. 71.950. Dette er fordelt på revisjon kr. 57.750 og fagleg bistand kr. 14.200

4 - Bankinnskot

Av inneståande bankinnskot er følgjande konti bundne midlar:

Konto for skattetrekk	261 854	
Konto for tiltaksfondsmidlar	2 899 770	
Konto for sikringsfondet	<u>1 147 182</u>	<u>4 308 806</u>

5 - Kunder

Fordringane er ført opp med pålydande verdi.

6 - Andre kortsiktige fordringer

Mellomrekning NSG Medlemsservice AS	341 149	
Mellomrekning NSG Semin AS	28 497	
Opptent tilskot klippekulen	242 524	
Lønnsforskot	2 300	
Reiseforskot	30 261	644 731

7 - Aksjar / andelar

	Bokf.verdi	Historisk kostpris	Eigenkapital 31.12.2000	Resultat 2000
Medlemsservice AS	110 000	110 000	230 161	1 564
NSG Semin AS	108 900	108 900	165 000	0
	218 900	218 900		
<i>Andre:</i>				
Team Semin BA	100 000	100 000		
Nationen AS	5 000	5 000		
	542 800	542 800		

Norsk sau- og geitalslag eig 100% av aksjekapitalen i Nsg Medlemsservice AS og 66% av aksjane i i Nsg Semin AS.

Desse selskapa driv verksemd som er vesentleg forskjellig frå verksemda i Norsk sau- og geitalslag. Ein har av den grunn ikkje utarbeidd konsolidering.

8 - Maskinar / Parkveien 71

	Ansk.kost	Tilgang	Akkumulert avskrivning	Verdi 31.12.01	Årets avskrivning	
					%	Sum
Datautstyr	800 846	0	744 846	56 000	13	105 320
Telefon Venus	44 415	0	22 215	22 200	25	11 100
Interjet Whistle	22 933	0	11 433	11 500	25	5 700
Frankeringsmaskin	0	56 353	14 053	42 300	25	14 053
Office datautstyr	118 932	0	51 932	67 000	25	29 700
Sum inventar	987 126	56 353	844 479	199 000		165 873
Parkvn 71 bygg	1 413 300	619 186	327 186	1 705 300	0	0
Parkvn 71 tomt	40 000	0	0	40 000	0	0
Sum bygg/tomt	1 453 300	619 186	327 186	1 745 300		0
Total sum				1 944 300		165 873

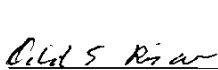
Bygningen i Parkvn. 71 vert ikkje avskreve fordi verkeleg verdi er vurdert som vesentleg høgare enn bokført verdi. Ein kjenner heller ikkje til forhold som tilseier at det vil oppstå verdifall på eigedomen. Tilgang i året er deler av oppgradering utført i 2001 og tidlegare.

9 - Eigenkapital

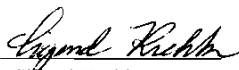
Opptent egenkapital 1.1.	3 920 116
Årsunderskot	-584 662
Opptent egenkapital 31.12.	3 335 454

10 - Mellomrekneskap Landbruksdepartementet

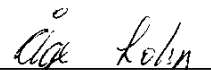
Saldo pr. 31.12.2001	Til gode	Gjeld
Renter Tiltaksfond		143 928
Landsrådet for saueavl	244 585	
Landsrådet for geiteavl		29 456
Organisert beitebruk	41 796	
Sum	286 381	173 384
Balanse		112 997
	286 381	286 381
Netto til gode 31.12.2001	112 997	

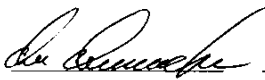
Odd E. Risan
leder

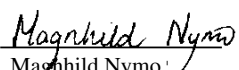
Sigurd Krekke
nestleder

Åge Lohn
styremedlem

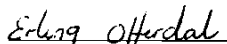
Ove Ommundsen
styremedlem

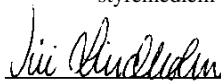
Magnhild Nymo
styremedlem

Erik Fløystad
styremedlem

Erling Offerdal
styremedlem

Vivi Lindholm
ordfører

KPMG AS

P.O. Box 214
N-2302 Hamar

Parkgata 31
N-2317 Hamar

Telephone +47 62 59 87 50
Fax +47 62 59 87 60
www.kpmg.no
Enterprise NO 935 174 627 MVA

Til årsmøte i Norsk Sau- og Geitagslag

REVISJONSBERETNING FOR 2001

Ledelsens ansvar og revisors oppgave

Vi har revidert årsregnskapet for Norsk Sau- og Geitagslag for regnskapsåret 2001, som viser et underskudd på kr. 584.662. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og generalsekretær. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grunnlag for vår uttalelse

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

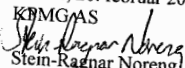
Uttalelse

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for lagets økonomiske stilling 31. desember 2001 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk
- opplysningene i årsberetningen om forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Hamar, 20. februar 2002

KPMG AS

Stein-Ragnar Noreng
Statsautorisert revisor

IX ANDRE OPPLYSNINGER OG STATISTIKKER

DRIFTSGRANSKINGANE

Kjelde: Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning

Sauehaldet:

Familiens arbeidsforteneste pr. årsverk:

År	Austl. a. bygder 100-200 da	Vest- landet 50-100 da	Nord- Norge 100-200 da	Alle			
				< 50 da	50-100 da	100-200 da	Alle bruk
1980	48 000			30 900	31 200	49 500	38 500
1985	32 300			38 100	28 000	49 200	39 500
1990	10 000		90 800		21 800	49 800	42 500
1991	13 299	8 638	78 013	18 304	15 384	41 560	25 027
1992	37 029	25 023	113 976	17 892	21 140	71 191	47 902
1993	59 227	48 162	138 867	18 429	55 350	84 693	65 858
1994	67 312	47 380	139 049	19 286	35 448	91 277	61 594
1995	57 302	21 224	86 336	7 535	12 841	57 431	36 588
1996	53 372	29 508	130 586	2 131	13 170	76 696	44 833
1997	70 662	8 128	73 864	15 113	(2 014)	65 422	41 048
1998	98 217	20 157	71 272		17 745	82 267	59 896
1999	82 126	28 338	72 193		19 020	76 187	49 591
2000	76 025	31 041	95 442		30 435	82 426	69 507

Geiteholdet:

Familiens arbeidsforteneste pr. årsverk:

År	Nord-Norge		Alle			
	50-100 da	100-200 da	< 50 da	50-100 da	100-200 da	Alle bruk
1980	56 600		51 100	48 100		50 900
1985	65 200		68 800	60 500		58 000
1990	110 400	106 800		97 200	91 500	96 500
1991	100 767			93 606	103 203	97 743
1992	127 643	144 102		89 665	145 632	108 300
1993	109 433	143 799		91 698	147 297	114 043
1994	111 846	126 567		85 167	127 856	104 808
1995	104 002	104 832		91 841	110 822	102 204
1996	104 856	121 141		84 121	122 251	99 192
1997	97 835	127 478		81 107	125 069	99 073
1998	122 167	143 999		104 347	135 777	118 138
1999	99 943	113 305		90 321	113 375	102 523
2000	153 023	134 151		132 224	135 063	131 168

UTVIKLINGA I SMÅFEHALDET

Kjelde: Landbruksdepartementet

Tala gjeld pr. 1. januar

År	Tal bruk med sau	Tal v.f.s.	Flokk- storl.	Tal bruk m/m.geit	Tal m.geit	Flokk- storl.
1983	36 865	1 031 837	28	-	-	-
1985	33 815	1 077 469	32	1 354	74 030	55
1990	26 394	1 009 793	38	1 117	64 894	58
1991	25 635	1 027 076	40	1 116	65 864	59
1992	25 213	1 080 321	43	1 100	65 346	59
1993	24 774	1 091 914	44	1 075	62 742	58
1994	24 353	1 018 617	42	1 014	62 242	61
1995	24 355	1 041 680	43	975	59 855	61
1996	24 213	1 049 991	43	901	59 042	66
1997	23 382	1 015 252	43	877	58 758	67
1998	22 717	1 049 075	46	826	55 474	67
1999	21 989	1 071 495	49	769	53 269	69
2000	21 644	1 081 633	50	727	53 091	73
2001	21 371	1 112 186	50	677	50 859	75

Frå 1994 er det berre avlssauer (kode 130) som inngår i tal v.f.s.

PRODUKSJON / FOR- BRUK AV SAUEKJØT

Kjelde: Budsjettnemnda for jordbruket

År	Salg og hjemmeforbruk tonn
1960	14 870
1970	16 648
1980	18 459
1985	24 150
1990	23 377
1995	25 211
1996	25 846
1997	24 564
1998	23 332
1999	22 946
2000 *	23 512
2001 **	23 389

* Foreløpige regnskapstall

** Budsjett

SLAKTEVEKTER

Kjelde: Norsk Kjøtt

Medel slaktevekter for sau og lam.

År	Sau, kg	Lam, kg	% *-lam
1970	30,3	15,8	-
1975	30,5	17,3	30
1980	29,7	16,8	28
1985	28,9	16,7	29
1990	30,0	17,9	40
1995	30,1	17,7	40
1996	30,0	17,3	51
1997	30,4	17,5	52
1998	30,3	17,5	60
1999	30,1	17,5	62
2000	31,0	18,1	70
2001	30,7	18,0	67

Frå 1996 er % *-lam lik kl O og betre.

SAUEKONTROLLEN

Kjelde: Husdyrkontrollen/Fagsenteret for kjøtt

År*)	buskappar i kontr.	Kontrollerte dyr		Tal g. lam pr. v.f.s.	Haustvekt pr. lam kg	Avdrått pr. v.f.s. kg
		Tal	%			
1962	-	35 174	4,2	1,17	39,2	45,9
1980	4 729	188 942	21,8	1,40	42,1	58,9
1985	5 577	271 683	25,2	1,46	41,9	60,8
1990	5 594	284 440	28,4	1,55	43,7	67,7
1991	5 557	294 051	28,6	1,54	42,7	65,8
1992	5 397	295 984	27,3	1,53	41,7	63,8
1993	5 282	289 010	28,4	1,56	44,4	69,4
1994	5 256	303 097	29,8	1,56	43,7	68,2
1995	5 367	303 828	29,2	1,54	42,9	65,0
1996	5 310	298 687	29,4	1,51	42,8	62,7
1997	5 149	287 627	28,3	1,53	43,3	65,0
1998	5 061	285 133		1,54	42,5	64,2
1999	4 912	278 470		1,62	42,8	69,0
			Fødte lam per søye	Lammetap %		
2000	4929	291.673	1,87	10,8	44,0	67,4
2001	4872	299976	1,91	12,0	43,6	66,1

ULLPRODUKSJONEN

Kjelde: Ullavdelingen Norsk Kjøtt/Fraktkontoret for kjøtt

År	Samvirke mottak tonn	Privat mottak tonn	I alt tonn	Gjennomsnittleg
				ullpris til produsent kr/kg
1975	3 811	470	4 281	12,33
1985	5 225	165	5 390	37,42
1990	4 902	62	4 964	47,51
1995	4 283	1 145	5 428	
1996	4 260	1 226	5 487	
1997	4 048	1 224	5 272	
1998	3 888	1 271	5 159	
1999	3 830	1 270	5 101	
2000	3 713	1 244	4 957	
2001	3 844	1 248	5 092	

ULLKLASSIFISERING

Kjelde: Ullavdelingen Norsk kjøtt/fraktkontoret for kjøtt

Prosentvis fordeling mellom dei viktigaste ullklassane:

Klasse	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
A	7	6	5	6	6	7	7	7	7	8	7	7
B	13	13	12	14	13	14	14	14	14	14	15	14
C	35	35	37	37	34	34	35	37	39	41	39	39
F	9	9	11	11	10	10	10	10	9	10	8	7
Andre	37	37	34	32	37	35	34	34	31	27	31	33

Prosentvis fordeling innan dei viktigaste ullklassane:

A I	88	88	86	86	86	89	90	90	89	89	89	88
A II	12	12	14	14	14	11	10	10	11	11	11	12
B I	69	68	67	67	68	70	70	68	72	72	73	76
B II	31	32	33	33	32	30	30	32	28	28	27	24
C I	81	82	78	78	81	81	82	83	84	84	85	84
C II	19	18	22	22	19	19	18	17	16	16	15	16
F I	53	52	50	49	54	48	47	48	50	49	48	46
F II	47	48	50	51	46	52	53	52	50	51	52	54

GEITMJØLKPRODUKSJONEN

Kjelde: Budsjettnemnda for jordbruket

Dei siste åra er det blitt produsert slike mengder geitmjølk:

1960	20,0	mill. liter
1970	24,5	" "
1980	24,9	" "
1990	27,3	" "
1991	25,8	" "
1992	25,8	" "
1993	25,8	" "
1994	24,6	" "
1995	24,8	" "
1996	23,8	" "
1997	23,2	" "
1998	22,6	" "
1999	21,7	" "
2000	21,1	" "
2001	20,3	" "

GEITEKONTROLLEN

Kjelde: Husdyrkontrollen

År	Tal års- geiter	Tal bu- skapar	Års- geiter pr. buskap	Kg mjølk pr. års- geit	% pro- tein	% lak- tose	% feitt	Kr.fôr pr. års- geit,Ffm	Kr.fôr /100 kg mj.,Ffm	%	% tisl. av geitene	
											4,8	6,4
1952	4 107	-	-	421	-	-	3,53	-	-	-	4,8	
1955	5 552	389	14,3	387	-	-	3,61	-	-	-	6,4	
1960	7 321	399	18,3	441	-	-	3,56	-	-	-	10,5	
1970	10 369	347	29,9	590	-	-	3,47	-	-	-	16,2	
1980	23 932	441	54,3	596	2,80	-	3,19	-	-	-	41,1	
1990	31 735	502	63,2	577	2,81	-	3,26	-	-	-	51,3 *	
1991	31 989	510	62,7	550	2,81	-	3,41	-	-	-	52,8	
1992	32 524	507	64,1	541	2,79	-	3,39	-	-	-	53,2	
1993	32 617	505	64,6	549	2,75	-	3,45	-	-	-	54,2	
1994	32 242	503	64,1	535	2,72	-	3,45	-	-	-	54,7	
1995	33 344	514	64,9	572	2,67	4,26	3,38	224	46	57,0		
1996	33 798	517	65,4	564	2,66	4,25	3,37	196	41	58,3		
1997	33 005	498	66,3	553	2,68	4,20	3,41	203	43	61,0		
1998	32 228	483	66,7	559	2,69	4,25	3,42	213	45	61,0		
1999	31 423	445	70,6	556	2,70	4,13	3,49	219	46	61,0		
2000	31 027	432	71,8	530	2,67	4,09	3,52	208	41	63,0		
2001	32 975	451	73,1	558	2,69	4,13	3,65	216	43	71,0		

Egne notater:

Egne notater:

Medlemstilbud

Benytt deg av våre gode tilbud på produkter fra og for vår næring.
Vi tilbyr også en rekke aktuelle profileringsprodukter, slik at også du kan være med og profilere din organisasjon og næring.

BESTILLINGSKUPONG

Ant.	Størrelse	Art. nr.	Produkt	Pris kr
		2001	Langulla sau-/lammeskinn, vaskbart, middels	480,-
		2002	Langulla sau-/lammeskinn, vaskbart, stort	495,-
		2004	Bilskinn m/ sele, vaskbart	480,-
		2012	Kjeskinn	130,-
		2050	Pelstøfler, str. 36-42	340,-
		6002	Kjeledress m/ Nsg-logo, barn	395,-
		6003	Kjeledress m/ Nsg-logo, voksen	460,-
		6004	Bluse	270,-
		6005	Bukse	217,-
		6010	T-skjorte m/ motiv: «Norsk lam - et naturprodukt»	70,-
		6020	Collegenser m/ motiv (str. S og barnestørrelser)	95,-
		6040	Bag	125,-
		6901	Rørospledd, mod. Kristin	720,-
		6910	Rørospledd, mod. Solrose/ Soleie	570,-
		6920	Ull-dyne, 140x220 cm	1.285,-
		6930	Overmadrass, karded ull i bomullstrekk 75 x 200 cm	570,-
		6931	Overmadrass av ubehandlet, filtet ull 75 x 200 cm	425,-
		9101	«Askeladden» lammegrill	3.658,-
		6145	«Lanullva» - ullundertøy. Sett.	800,-
			Nyttige bøker	
		5030	Saueboka	398,-
		5031	Av sauen får vi kjøtt, skinn og ULL	55,-
		5032	Vi høster ull	110,-

Prisene inkluderer moms.

Frakt og oppkrav kommer i tillegg.

Navn: Adresse:

Postnr./sted: Tlf.:

Norsk sau- og geitalslags Medlemsservice A/S

Boks 2323 Solli, 0201 Oslo · Tlf.: 23 08 47 72 / 23 08 47 70 · Fax: 22 43 16 60

Norsk saueklippekomité

Disse fem utgjør for tiden komitéen

Saueklipper
Peder Ravndal

Saueklipper
Svein Arne Hamre

Fagtjenesten for ULL
Sissel Berntsen, leder.

NSG
Magne Langseth

Konkurransedommer
Odd Kvarsvik

Når saueklippere møtes til konkurranser,
ligger det nøyaktig utarbeidet regelverk
i bunnen av konkurransene.
Dette er ett av mange emner **Norsk saueklippekomité**
beskjeftiger seg med.

Fra Tjøtta

Komitéen ble etablert på Tjøtta i Nordland i 1990, og var på sett og vis også forløperen til Norske Saueklippers Forening, som ble dannet noen år senere, mens Nsk lever videre med stadig nye oppgaver.

Komitéen skal sørge for at det til enhver tid finnes oppdatert regelverk til forskjellige konkurranser og finne frem til arrangører for det årlige Norgesmesterskapet.

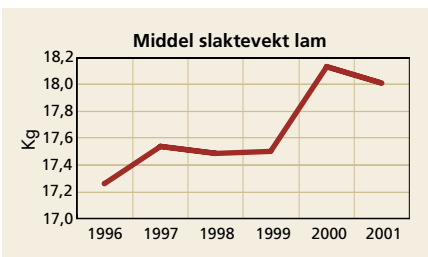
Den skal også være forumet der klippere og dommere møtes og være bindeleddet mellom saueklipperne, Fagtjenesten for ULL, og Norsk sau og geitalslag for utveksling av kunnskaper og annen viktig informasjon.

Sammensetninga av komitéen er som følger:

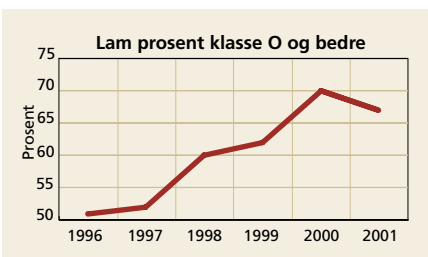
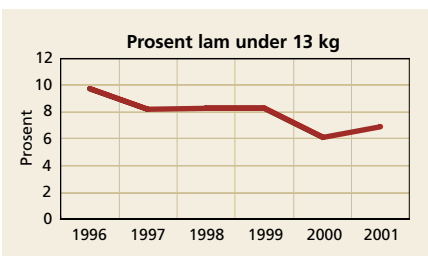
Konkurransedommerne har én representant, saueklipperne to, Fagtjenesten for ULL én, og Nsg én.

Komitéens arbeid finansieres i hovedsak av Fagtjenesten for ULL.

Det nytter!

Fokus på godt fagarbeid med vekt på kvalitet og økonomi gir resultater!

BLI MEDLEM I **NORSK KJØTTSAMVIRKE**

Norsk KjøttSamvirke økte sine markedsandeler på slaktning av sau/lam med 2,2 % i 2001.